

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

a Nemzeti Kulturális Alap terhére biztosított,
vissza nem térítendő támogatás felhasználásáról

A pályázat célja: Karl Rahl *gróf Almásy Kálmán arcképe* című festményének és Munkácsy Mihály műtermi munkához használt munkakabátjának restaurálása

A megvalósítás teljesítési időtartama: 2018. július 1. – 2019. szeptember 30.

A támogatás összege: 550.000 Ft

Pályázati azonosító: 204111/04094

Szakmai felelős: Gyarmati Gabriella, Szalontai Gizella

Az 1899-ben alapított békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum a magyar művészettörténet legismertebb festőjének nevét viseli, akit számon tartanak Európában és Amerikában egyaránt. Az 1951-es névválasztás az intézmény működését a mai napig meghatározza, és múzeumunk jövőbeli feladatait is ennek szellemében tervezi. Intézményünk – A világ legnagyobb Munkácsy gyűjteménye cím birtokosaként – a festő kultuszának ápolását elsőrangú feladatának tekinti. Színvonalas kiállítási és könyvkiadási tevékenységünkkel igyekszünk a Munkácsy Mihály személye és életműve iránt érdeklődők számára érdekes látnivalóval és értékes ismeretanyaggal szolgálni.

Békéscsaba közvetlenül a festő halála után megkereste özvegyét, hogy adományozzon a városnak Munkácsy-festményeket a még a festő életében a városban kialakult kultuszt ápolásának támogatása céljából. Cilike levélben tett ígéretet arra, hogy halála után nem feledkezik meg a férje által olyannyira kedvelt városról. Halála után unokatestvére két faládba csomagolta az *Ecce homohoz* készült *Töviskoronás Krisztus* című vázlatot a festő nagyszámú személyes tárgyával együtt, és 1917-ben postára adta a küldeményt. Az első világháború eseményei okán azonban kalandos utat jártak be a tárgyak, és csupán az 1930-as évek elején érkeztek meg Békéscsabára. E ládák egyikében került hozzánk Munkácsy Mihály szürke lüszter munkakabátja.

A múzeumunk – a most épülő Munkácsy-negyed koronaékszereként – új állandó kiállítást rendez. Munkácsy átköltözik a múzeum országos híru, szép dísztermébe, amellyel – szándékunk szerint – egy új Munkácsy univerzumot tárunk a közönség elé, egy olyan tárlatot, amely részben új Munkácsy-műveket, másrészt új megközelítést tartalmaz.

Egy olyan bemutatót tervezünk, amely végigvezeti a látogatót Munkácsy Mihály fordulatokban és érdekes eseményekben bővelkedő életútján valamint bemutatja életművét a még későbbiedermeier szellemben készült alkotásoktól indulva a kritikai realista műveken át a szalonképek és a festészeti „nagyvállalkozások” reprezentatív világáig kalauzolja a nézőt.

A kiállításban szerettünk volna elhelyezni két olyan műtárgyat is, amelyek restaurálásra szorultak. Mindkettő érdekes, és eddig egyetlen állandó Munkácsy-kiállításunkban sem szerepeltek. Karl Rahl művét múzeumunk Képzőművészeti gyűjteménye, míg Munkácsy Mihály lüszter munkakabátját Történelmi gyűjteményünk őrzi.

Jelenleg a 2020-as esztendő elején nyíló új állandó kiállítás előkészítési munkálatai zajlanak, a napokban a próbarendezés folyik. Ennek okán a restaurált műtárgyak bemutatásának fotódokumentációját nem áll módunkban a szakmai beszámolóhoz csatolni.

- **Karl Rahl: Gróf Almásy Kálmán arcképe** (1856; olaj, vászon; 63 x 50 cm; jelezve jobbra középen: C. Rahl. 1856; leltári szám: 52.3102.1.)



Restaurálás előtt



Restaurálás után

A Fügedi Erik történész vezette Veszélyeztetett Magángyűjtemények Biztosságának köszönhető, hogy az egykor Ybl Miklós tervei szerint átépített kétegyházi Almásy-kastélyból tíz alkotás a Munkácsy Mihály Múzeumba került. A „nemzet szempontjából fontos”, kiemelkedő értéket képviselő műtárgyak begyűjtését végző biztosság tevékenysége nyomán 1949. december 14-én a békéscsabai múzeumba érkezett hét festmény és három grafika adta kollekciónak ma is a gyűjtemény megbecsült műegyüttesének számít. E műtárgyak egyike Karl Rahl arcképe.

Munkácsy Mihály bécsi tartózkodása idején sajátítja el tökéletesen Karl Rahl (Bécs, 1812. augusztus 13 – Bécs, 1865. július 9.) – az Akadémiával egyidejűleg látogatott – magániskolájában a festő jellegzetes alapozási, aláfestési technikáját, amellyel már a Szamosy Elekkel töltött időszakban megismerkedett.

Munkácsy – fél éves ott tartózkodás után – 1865 júliusában visszatért Pestre a bécsi képzőművészeti akadémiáról. Eddig a szakirodalom finanszírozási okokra való hivatkozással indokolta a bécsi akadémia elhagyását. Polenyák Ivett szerint azonban: „Munkácsy valóban nem fizette be a tandíjat, de nem a finanszírozásból fakadó problémái miatt! Munkácsy Mihály azon egyszerű ok miatt nem tett ennek eleget fizetési kötelezettségének, mert a későbbiekben nem kívánt a Bécsi Képzőművészeti Akadémia hallgatója maradni! (...) Az első ok, ami miatt Munkácsy nem akart Bécsben maradni, Karl Rahl professzor 1865. július 9-én bekövetkezett halála volt.”¹

Munkácsy Mihály új állandó kiállításában mesterének, Karl Rahlnak is szerepeltetni szeretnénk egy alkotását, illusztrálandó a festő indulásának körülményeit és az őt ért hatásokat. Karl Rahl művét Petrovszki Zoltán okleveles restaurátor művész gondjaira bízta a Munkácsy Mihály Múzeum.

- **Munkácsy műtermi munkához használt munkakabátja** (évszám nélkül; szürke lüszter; hossza: 77 cm, vállszélesség: 46 cm, ujjá hossza: 63 cm; leltári szám: 58.26.167.)

¹ Polenyák Ivett: Bécs szerepe Munkácsy Mihály életében. Egyetemi doktori értekezés. 92–93. p. In: http://doktori.bibl.u-szeged.hu/2605/1/Polenyak%20Ivett%20dolgozat%202014_09_29_leadas.pdf [Legutóbbi lehvívás: 2018. március 2.]



Próbababa próba restaurálás előtt



Próbababa próba restaurálás után

A festő új állandó kiállításában a Munkácsy relikviagyűjteményből olyan darabokat is szeretnénk bemutatni, amelyeket eddig – állományvédelmi okokból – csak egy-egy rövid időszaki kiállításon tártunk közönségünk elé. A munkakabátot a művész gyűjteményünkben szereplő más festőeszközeivel, palettájával, fanyelű szőrecseteivel, akvarell mappájával együtt állítanánk ki. A munkakabáthoz egy korhű próbababát is készíttetnénk a restaurátorral, hogy a kiállításban szépen és a műtárgy állapotának megőrzését leginkább segítő módon szerepeltessük. Azért pedig, hogy a látogatók is betekintést nyerjenek a restaurálás izgalmas és látványos értékmentő folyamatába, a műtárgy mellett egy monitort helyezünk el. A restaurálás folyamatát Pataki Anikó restaurátor művész fotókon dokumentálta, amelyből egy öt perc időtartamú bemutatót állítunk össze. A műtárgy érdekes történetéhez így megmentésének hasonlóképpen izgalmas története társul.

Pataki Anikó és Petrovszki Zoltán restaurátor művészek restaurálási dokumentációját e pályázati beszámoló mellékleteként küldjük.

Ezúton szeretném megköszönni az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Nemzeti Kulturális Alap Igazgatóságának, hogy a Munkácsy Mihály Múzeum vállalkozását, Karl Rahl festményének és Munkácsy Mihály lüszter munkakabátjának restaurálását támogatta. A restaurálással módunk nyílik a két műtárgy tökéletes állapotban való bemutatására a

közeljövőben nyíló Munkácsy Mihály-kiállításunkon, és lehetőségünk adódik arra, hogy a következő generációknak a legjobb kondíciókkal adjuk át gyűjteményünk e két értékes kuriózumát.

A műtárgyakkal kapcsolatos korábbi publikációk (válogatás):

http://epa.oszk.hu/01500/01577/00039/pdf/EPA01577_BMMK_41.pdf

<http://munkacsy.hu/munkacsy/hirek0615.html?type=3&nyelv=hu>

http://epa.oszk.hu/01500/01577/00028/pdf/bmmk_2006_2_027_053.pdf

<http://docplayer.hu/21260820-Targy-es-dokumentumjegyzek.html>

A restaurálási munkákkal kapcsolatban eddig megjelentetett sajtóanyag:

<https://behir.hu/a-csabai-es-a-mezolaborci-muzeum-beccses-ereklyei-munkacsy-es-warholkabatja>

A pályázat szakmai beszámolója elérhető a Munkácsy Mihály Múzeum honlapján (www.munkacsy.hu) az aktuális pályázatok menüpontban.

Békéscsaba, 2019. november 28.



Gyarmati Gabriella
művészettörténész

Restaurálási dokumentáció Gróf Almásy Kálmán portréjának restaurálásához



Karl Rahl: Gróf Almásy Kálmán arcképe

Tulajdonos: Munkácsy Mihály Múzeum, Képzőművészeti gyűjtemény, 5600 Békéscsaba, Széchenyi u. 9.

Festő: Karl Rahl /Olaj, vászon, 63x50 cm. 1856./ Munkácsy Mihály bécsi mestere /

Leltári szám: 52.3102.1.

Átvételi állapot:

A festmény alapozott finom szövésű lenvászonra készült. A felületet szennyezett megsárgult besötétedett lakréteg borítja. Korábbi beázás következtében a bal alsó sarokban a vászon a száradást követően összehúzódott meghullámosodott és a festékréteg az alapozással együtt föltáskásodott. Ami egyben kipergéssel, és kisebb festékvesztéssel is járt.

A rossz tárolás következtében több helyen mechanikai sérülések mély benyomódások keletkeztek. A portré homlokán egy ilyen sérülés a vászon szálszakadását okozta. A festményen korábbi restaurálási nyomok nem láthatók. Átfestések javítások nincsenek a felületen. A szignó jelezve jobbra középen: C. Rahl. 1856. Az egész felületre jellemző/kivéve az arcot/ egyfajta festékráncosodás, ami krokodilbőr szerű felületben mutatkozik. Ez a legfeltűnőbb a pasztózusabban kezelt részekenél, a ruházaton a szakáll a bajusz és haj környékén. Ez a jelenség befolyásolhatja a majdani tisztítás mértékét is, mert az összezsugorodott festékek peremén a festékréteg elvékonyodott és csak nagyon vékony lazúr fedi az alapozást. A háttér vékonyan felhordott felületén ez a technikai hiba szabad szemmel alig észrevehető, de ugyanúgy jelen van. Az eredeti vakráma anyaga fenyőfa. Jó állapotban van, csak az ékeket kell helyenként pótolni. A vászon rögzítésére apró kovácsoltvas szöveget használtak, amik jó állapotúak nem rozsdásak.

A dolmányt viselő férfi díszes ruházata alig felismerhető a megsötétedett lakkréteg alatt.



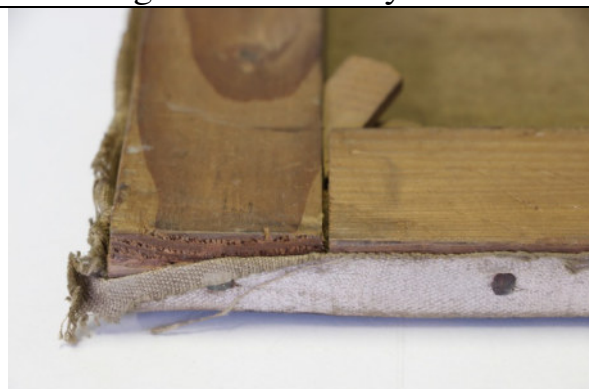
Uv-lumineszcens felvételen már jól kivehető a díszes dolmány mintázata.



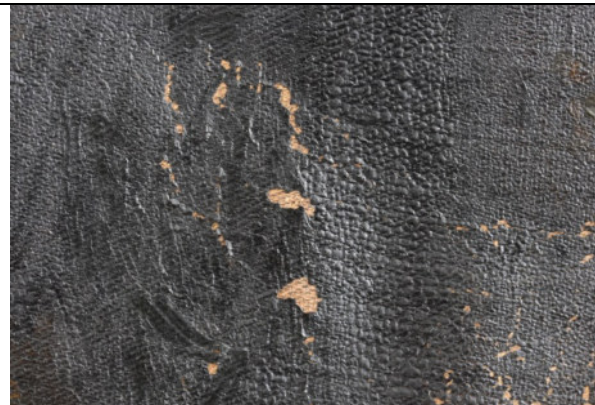
Normál felvételen alig látszik a sötét lakkréteg alatt a dolmány díszítése



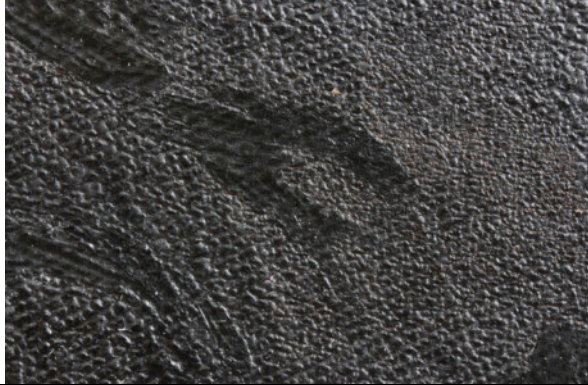





A szignó és az évszám uv-lumineszcens felvételen.



Sérült szakadozott húzószél a kép sarkánál.



<p>A nedvesség hatására összezsugorodott vászon helyenként az alapozással együtt ledobta a festéket.</p>	<p>Mechanikai sérülés, mely mély benyomódással járt együtt.</p>
	
<p>Szálszakadással járó benyomódás</p>	<p>Apró festékhiany a fej fölött.</p>
	
<p>A makro felvétel</p>	<p>Vízfolt a kép hátulján.</p>
	
<p>Festékhiany a kép szélén.</p>	<p>Sérült szakadozott húzószél</p>

Restaurálás menete:

A festmény restaurálását a pergő festékréteg ideiglenes rögzítésével kezdtem, hogy a vászon kisimítása közben további festékvesztés ne történjen. A vakramáról leválasztott festmény hátoldalát megtisztítottam. A vászon kisimítását enyhe nedvesítés mellett óvatos feszítéssel végeztem, miközben az összezsugorodott vászon visszanyerte eredeti formáját. A deformáció megszüntetése után a meggyengült festékréteg rögzítését foltbenzinben oldott Beva 371 műgyanta alapú konzerváló anyag 15%-os beecsetelésével, majd bevasalásával végeztem.

A húzószél megerősítését vászoncsík felragasztásával végeztem, aminek rögzítésére szintén a BEVA 371 konzárvaló anyagot használtam.

Ezt követően a festményt meleg vákuum asztalon kisimítottam. Ennek eredményeképpen a krokodilbőr szerű ráncosodás is eltűnt.

A festmény felületéről a szennyeződések és a megbarnult lakkréteget alkohollal távolítottam el.

A lepergett, folytonossági hiányokat hagyományos tömítő-masszával pótoltam (kréta, hármás keverék, nyúlenyv).

Terpentinben oldott dammár gyantás lakkozás után az esztétikai kiegészítés beilleszkedő akvarellal, majd olajretussal történt.

A véglakkozást dammargyantával fejeztem be.



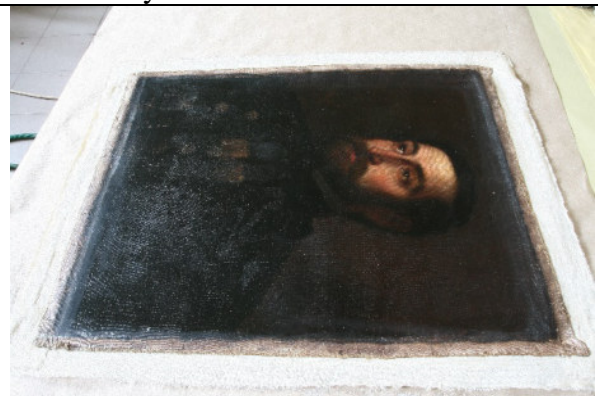
A festmény levétele a vakrámáról



A festmény hátoldala



A festmény a húzószél felragasztása után



A festmény vákuumozás előtt



Vákuumozás közben



Tisztítás közben



Restaurálás előtt



Restaurálás után

Békéscsaba 2019. 06. 27.

Petrovski Zoltán
Okl. restaurátor művész

mm (24 - 16) 2019.

RESTAURÁLÁSI DOKUMENTÁCIÓ
MUNKÁCSY MIHÁLY FESTŐKABÁTJÁNAK RESTAURÁLÁSA
2019



Restaurátor: Pataki Anikó
Textilrestaurátor művész

RESTAURÁLÁSI DOKUMENTÁCIÓ
MUNKÁCSY MIHÁLY FESTŐKABÁTJÁNAK RESTAURÁLÁSA
2019

Tulajdonos:Munkácsy Mihály Múzeum, Helytörténeti gyűjtemény,5600 Békéscsaba, Széchenyi u. 9.

Leltári száma: Ht.58.26.167.

Kontakt személyek:

Szalontai Gizella, e-mail: szalontai.gizella@gmail.com, Tel:06-20/24-30-701

Gyarmati Gabriella művészettörténész, e-mail: gyarmati@bmmi.hu, Tel:06/20-346-9934

Fotók: Petrovszki Zoltán főrestaurátor

Restauráltatás célja: új állandó kiállítás Munkácsy Mihályhoz kapcsolódó részében történő bemutatás, kiállítás, korhű próbababán.



Munkácsy Mihály festőkabátja



HansTemple: Munkácsy portréja, 1887-ből.

A VISELETANYAGA:

- Fényes felületű, szürke színű ún. lüszter szövet
- OLD ENGLAND PARIS feliratú szövött selyem textil címke.
- Gyapjú szövet (gallér alátét)
- Vászonn merevítés (gallér belső, eleje betétek)
- Barna pamut zsebek
- Sötétkék pamut zseb – látható részeken, pl. zsebszegély
- Fehér vászon kar bélése

A kabát szürke színű, fényes felületű, ún. lüszter szövet, szövött textíliából készült, zakó formára szabott. A kabát elejének tartása érdekében a belső részébe vászon merevítést helyeztek, mely fölött újabb lüszter szövet réteg található. Az ujjak kivételével a kabát elejében és hátában egyéb bélés nem található.

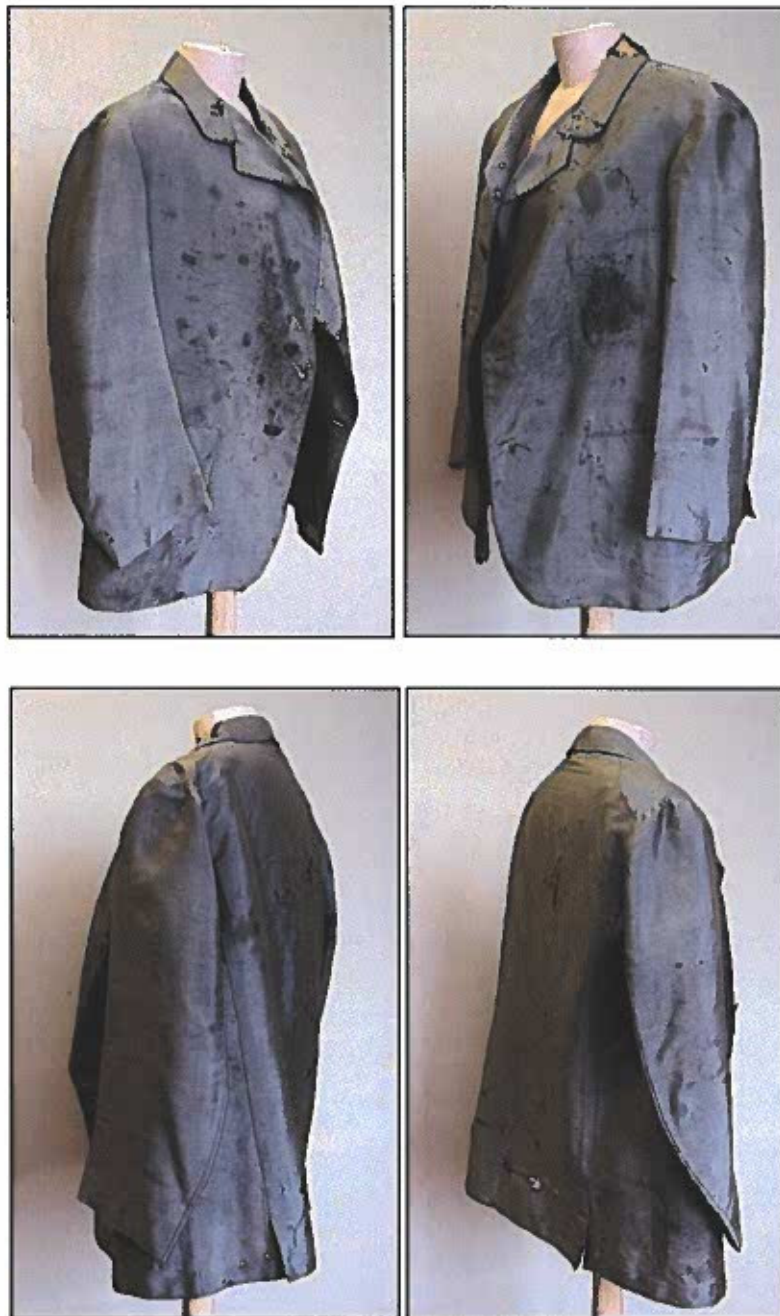
Az ujjak fehér alapon, nyomott kék csíkos vászonnal bélelték. Elejében a gombolás alatt mindkét szárnyban és a gallérjában megerősítést, tartást biztosító alátámasztó enyvezett vászon szövet van. A gallér alsó része gyapjúszővettel bélelt. A zsebei barna színű, pamutvászonból vagy műselyemből készültek.

Méretek:

Vállszélesség: 46 cm; Hossza: 77 cm; Szélesség: 56 cm (hónaljnál)



A festőkabát restaurálás előtt (fotó: Petrovszki Zoltán)



A festőkabát restaurálás előtt (fotó: Petrovszki Zoltán)



A kabát nyakrészében található textil címke

TÁRGY ÁLLAPOTA RESTAURÁLÁS MEGKEZDÉSE ELŐTT

A tárgy használatból adódó nyomokat őriz. A festőkabátként használt tárgy szövetén számos festék és egyéb anyagtól származó folt látható, felülete szennyezett. A textília sok helyen sérült, szerkezete megbomlott, kisebb-nagyobb felületen hiányos. A gallér egy nagyobb részen hiányos, ezért a merevítő bélés kilátszik. (Lásd fotók). A karokban lévő bélésanyag állapota jó, helyenként foltos, szennyezett, gyűrött.



A galléron található sérülések, szövethiányok



A sérült, bomlott szerkezetű, festékfoltos szövet a galléron és vállon



A foltos, festékes, hiányos szerkezetű szövet a kabát elején(fotók: Petrovszki Zoltán)



Kabát belső rész, eleje-háta



Kabát belső rész, ujjak(fotók: Petrovszki Zoltán)



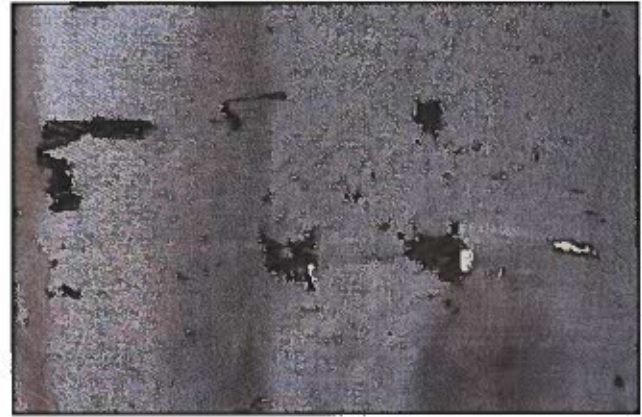
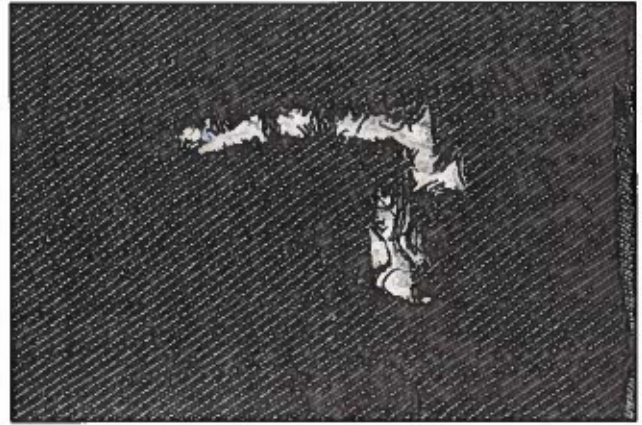
Kabát nyakrész alátét bélése, textil címke



Kabát belső rész zsebek



A kabát belső rész kiterített állapotban(fotók: Petrovszki Zoltán)



Szövet sérülései, hiányok, kikopott felületek



A tárgy leltári száma(fotók: Petrovszki Zoltán)

RESTAURÁLÁS INDOKLÁSA

A tárgy kiállíthatóvá tételéhez a szerkezetileg gyenge, hiányos szövetrészeket restaurálni szükséges, mert a sérült felületek tovább gyengülhetnek. A múzeum próbababát is szeretne készíttetni, mely korhű jellegénél fogva visszaidézné a tárgy készítésének idejét, megjelenítené Munkácsy személyét.

Restaurálási terv (PA 2018.évi NKA pályázathoz)

A tárgy restaurálása az eredeti varrások megbontása illetve a tárgy szétszedése nélkül kivitelezhető. A konzerválás-restaurálást a múzeumi restaurálási gyakorlatban elfogadott módszerekkel végezném el.

A restaurálás nem terjed ki a szöveten lévő használati nyomok eltávolítására, a tárgy nedves tisztítására, mivel a tárgy történetének szerves, meghatározó részét képezik.

Restaurálás lépései:

1. A tárgy külső-belső részének portalanítása múzeumi mikro porszívóval.
2. Felmérés, a szövetek állapotának, sérüléseinek feltérképezése, festéknyomok dokumentálása.
3. Szabásminta vétele próbababa készítéséhez.
4. Szálasanyagok meghatározása, anyagvizsgálata a szövetekből vett minták alapján.
5. Az eredeti szövetekhez illeszkedő, alátámasztáshoz, konzerváláshoz szükséges anyagok kiválasztása, beszerzése.
6. Kiválasztott anyagok, konzerváló fonalak színezése.
7. Sérült szövetrészek kiegészítése, alátámasztása varrókonzerválással.
8. Korhű próbababa készíttetése, formára alakítása, öltöztetése.
9. Dokumentáció készítése.

RESTAURÁLÁSI DOKUMENTÁCIÓ

RESTAURÁLÁS LÉPÉSEI A TERVEZET ALAPJÁN:

1. A tárgy külső-belső részének portalanítása múzeumi mikro porszívóval.
2. Felmérés, a szövetek állapotának, sérüléseinek feltérképezése, festéknyomok dokumentálása.
3. Szabásminta vétele próbababa készítéséhez.
4. Szálasanyagok meghatározása, anyagvizsgálata a szövetekből vett minták alapján.
5. Az eredeti szövetekhez illeszkedő, alátámasztáshoz, konzerváláshoz szükséges anyagok kiválasztása, beszerzése.
6. Kiválasztott anyagok, konzerváló fonalak színezése.
7. Szövetek deformációjának megszüntetése párasítással.
8. Sérült szövetrészek kiegészítése, alátámasztása varrókonzerválással.
9. Próbababa készítése, formára alakítása, öltöztetése.
10. Dokumentáció készítése.

1. A TÁRGY KÜLSŐ-BELŐ RÉSZÉNEK PORTALANÍTÁSA, SZÖVET DEFORMÁCIÓJÁNAK IGAZÍTÁSA PÁRASÍTÁSSAL

A restaurálás megkezdése előtt a tárgy szöveteit múzeumi porszívóval portalanítottam.

A tárgy további nedves vagy bármely úton történő tisztítása nem lehetséges, mivel az a kabát szövetébe ivódott, belekent festékrétegek eltávolításával járna.

2-3. FELMÉRÉS, A SZÖVETEK ÁLLAPOTÁNAK, SÉRÜLÉSEINEK FELTÉRKÉPEZÉSE, FESTÉKNYOMOK DOKUMENTÁLÁSA. SZABÁSMINTA VÉTELE.

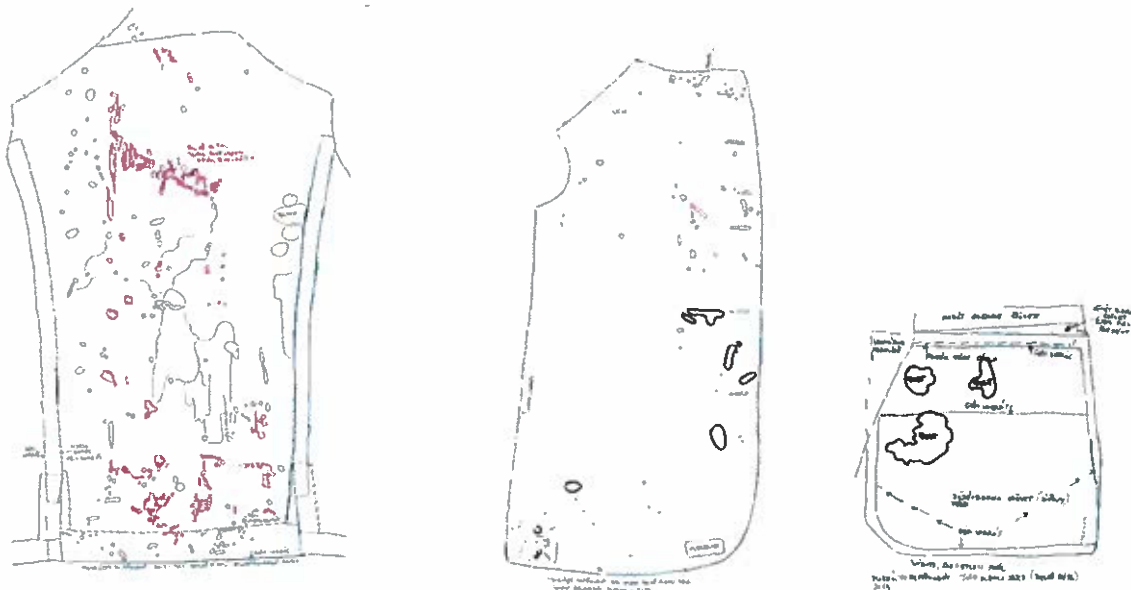
A festőkabátot alkotó szövetekről első lépésben alapos makrofotó sorozat készült (Dinolite mikroszkóp), melyek segítségével felmérhető volt a szövetek szerkezete, az alkotó fonalak jellege. (Lásd: A tárgy szöveteinek felmérése, szövetmeghatározás részben.)

A szövetek sérülésiról, azok elhelyezkedéséről állapotfelmérő rajz készült. (Lásd mellékletben)

Ennek alapján a kabát szabásmintája is kiserkeszthető hasonmás darab készítése céljából.



Állapotfelmérő rajz készítése közben



A kabát hátának, bal elejének, zsebének szövetéről készített állapotfelmérő rajzok (Lásd mellékletben)

5. AZ EREDETI SZÖVETHEZ ILLESZKEDŐ, ALÁTÁMASZTÁSHOZ, KONZERVÁLÁSHOZ SZÜKSÉGES ANYAGOK KIVÁLASZTÁSA, BESZERZÉSE.

6. KIVÁLASZTOTT ANYAGOK, KONZERVÁLÓ FONALAK SZÍNEZÉSE

A kabát lüszter szövete alá a varrókonzerválás kivitelezéséhez új anyag beszerzésére volt szükség. Az anyag kiválasztásánál elsődleges volt a szövet festhetősége a színbeállítás miatt. További elvárt tulajdonságok: a rugalmasság/jó esés, a könnyűség.

A kiválasztásra került szövet típusa: színezett, vászonkötésű gyapjú szövet (HU).

- Gyapjuszövet színének igazítása szükséges volt a kabát színtónusához, mert a szövet árnyalata halványabb volt az elvártnál. Ennek eléréséhez hagyományos gyapjú színezési módszerrel festettem a szövetet. Felhasznált színezőanyagok: Halbwollecht grau, Irgalan schwarz RL, Erioecht braun 5GL/ Ciba-Geigy savas színezékek

- Gyapjuszövet rögzítéséhez és varrókonzerválás kivitelezéséhez használt varrószál anyaga: színezett hernyóselyem fonal. Felhasznált színezőanyagok: Halbwollecht grau/Ciba-Geigy savas színezék
- A varrókonzerválás során felhasznált egyéb fonal: fehér egyiptomi pamutcérna, színes/színhez illeszkedő pamutcérnák.

7. SZÖVETEK DEFORMÁCIÓJÁNAK MEGSZÜNTETÉSE PÁRÁSÍTÁSSAL.

A portalanítást követően, az alátámasztás kivitelezése előtt a kabát gyűrődéseit ki kellett egyengetni. Mivel nem lehet vasalással e tárgyat hőkezelné, ezért a múzeumi gyakorlatban sikerrel alkalmazott közvetett párasítást alkalmaztam. A kabát hátoldalának valamint két oldalának a zsebekig tartó részén a szövetet forma szerint kitűztem. Az így megigazított anyag felületére először száraz, ennek tetejére enyhén nedves anyagot helyeztem, majd újabb száraz réteg pamutvászonnal fedtem le. Az anyag kiszáradásáig tartottam a felületen e rétegeket. E beavatkozás eredményeként a szövet szálainak visszarendeződése megtörtént, a szövet kisimult.



- A portalanított kabát szövetének kisimítása a hátoldalon és két oldalán a zsebekig, nedves ruhán keresztül történő párasítással, kitűzött állapotban

8. SÉRÜLT SZÖVETRÉSZEK KIEGÉSZÍTÉSE, ALÁTÁMASZTÁSA VARRÓKONZERVÁLÁSSAL.

A festőkabát szövete a használat, tárolás és egyéb, ismeretlen okok miatt kialakult, számos sérülés nyomát őrzi. A meggyengült, sérült szövetrészek alátámasztása szükséges volt a további szerkezeti sérülések elkerülése érdekében. A megerősítés módja a múzeumi restaurálásban szokásos alátámasztásos technika alkalmazásával történt.

A kabát hátának szövete alá teljes felületen, a sérült/bomlott szövetszerkezetű helyeken foltszerű helyeztem el gyapjuszövet alátámasztó anyagot. Ezen anyagok rögzítése, a két réteg összeillesztése előöltéssel, selyem varrószálakkal történt. A varrókonzerválás varrástechnikája: átfogó öltés, mely a kabát hátoldalán függőleges,

lógatási irányt követő. A kabát elején és gallérján a sérült felületek varrókonzerválásánál a szövetszerkezet sajátos átlós irányú jellegét használtam ki, a lefogó szálakat a szövés ferde irányú kötésmintáját követve.



Varrókonzerválás közben / Alátámasztóanyag beillesztése, befércelése fonákoldalon / Varrókonzerválás kivitelezése színoldalon



Gallér sérült részeinek kiegészítése, alátámasztása / Kar kiszakadt bélésének varrókonzerválása a vállvarrás közelében, kifordított állapotban

9. PRÓBABABA KÉSZÍTÉSE, FORMÁRA ALAKÍTÁSA, ÖLTÖZTETÉSE.

A kabát kiállításához szükséges szabóbaba vagy próbababa beszerzése a pályázat útján támogatott restaurálás keretéből nem volt megvalósítható. A kiállító múzeum külön forrásból szerzi be a babát.

A restaurálás során szükséges volt egy megfelelő méretű férfi próbababa felsőtestre, melyhez a kabát formája jól illeszkedik. A felsőtest kialakításához flíz anyagból alátöltést használtam fel.

Restaurátori javaslat a kiállításához: a festőkabát a festőművész munkaruhája volt, melynek kellő lazasága biztosította a művész mozgását. Emiatt a próbababára nem lehet teljesen illeszkedő módon feladni a kabátot.

A művész a kabát alatt inget s a fényképek alapján akár mellényt is viselhetett, melyek szintén kitöltik a kabát és baba közti felületet. A kiállításához szükséges forma a megrendelő elvárása alapján, korabeli fotók figyelembe vételével történhet.



Próbababa kialakítása a kabáthoz / A kabát alá öltöztetett ing



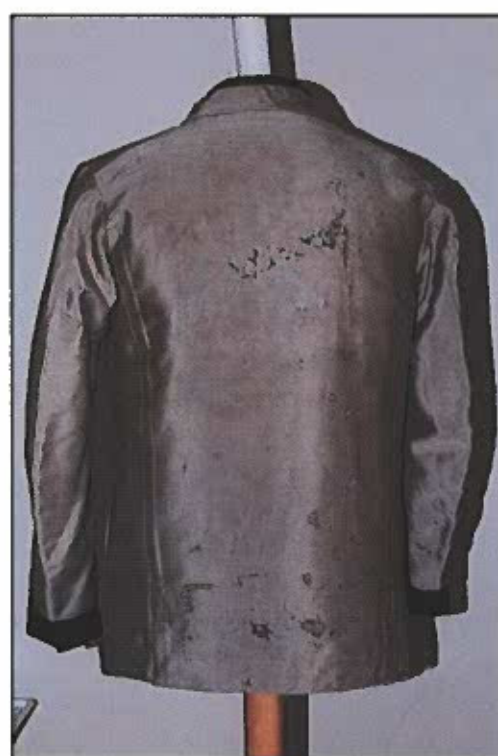
Próbababa próba restaurálás előtt



Gallér sérült része varrókonzerválás előtt / Alátámasztó anyag, folt beillesztése



Varrókonzerválás utáni felületek a kabát szövetén



A Munkácsy festőkabát restaurálás után

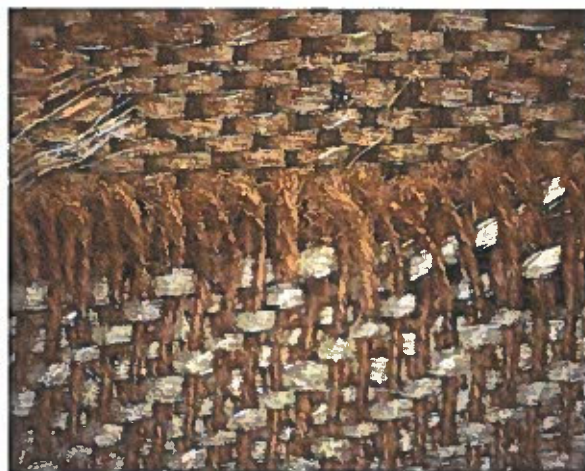
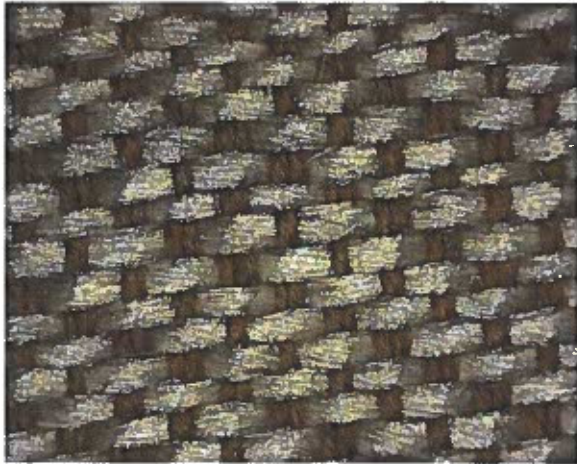
TÁRGY SZÖVETEINEK FELMÉRÉSE, SZÖVETMEGHATÁROZÁS

Munkácsy festőkabát alapszöveve: ezüstös színű, enyhén csillogó hatású ún lüszter szövet

Szövés típusa: megerősített sávoly

Láncfonal: barna, 2 ágból font, S sodratú gyapjú

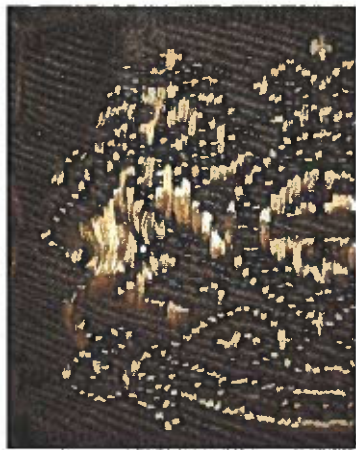
Vetülékfonal: fehér selymfényű fonal, selyem vagy viszkóz (meghatározása folyamatban)



Kabát alapszövetének mikroszkópos képe / Bal oszlop: színoldal, jobb oszlop fonákoldal.

Láncfonal: barna S sodratú gyapjú. Vetülék: fehér, enyhe Z sodratú selyem vagy viszkóz

Munkácsy festőkabát nyakában lévő címke OLD ENGLAND felirattal: barna színű szalag
Szövés típusa: alapkötés: barna színű 3/1 sávoly, **minta:** fehér színű vetülékkal mintázott, liseré
Láncfonal: barna selyem, S sodratú
Vetülékfonal: fehér selyem, sodrat nem állapítható meg



A címkén látható OLD ENGLAND áruházi címke feliratának, címerének részlete



A szalag alapszövetének fonalai



A mintázott részen látható fehér selyem

Munkácsy festőkabát ujjak belső bélése: kék színű csíkos fehér pamut szövet

Szövés típusa: 5 fonalas láncatlasz, felületén kék színű nyomott csíkokkal

Láncfonal: Z sodratú fehér pamut

Vetülékfonal: S sodratú fehér pamut



Ujjak belső bélése, felülete nyomott, kék csíkos mintával

Munkácsy festőkabát merevítő bélése: enyvezett vászon szövet

Szövés típusa: vászon

Láncfonal: fehér len, Z sodratú

Vetülékfonal: fehér len, Z sodratú



Kabát elejében, gallérban lévő belső merevítő bélésanyag

Munkácsy festőkabát gallér hátoldalán lévő bélés: fekete/fehér gyapjú szövet

Szövés típusa: 2/2 sávoly

Láncfonal: 2-2 fekete/fehér gyapjú fonal, S sodratú

Vetülékfonal: 2-2 fekete/fehér gyapjú fonal, S sodratú



Munkácsy festőkabát gallér hátoldalán lévő bélés

Munkácsy festőkabát zsebkivágás belső bélése: pamutatlasz szövet

Szövés típusa: 5 fonalas vetülék atlasz

Láncfonal: barna pamut, Z sodratú

Vetülékfonal: sötétkék pamut, Z sodratú



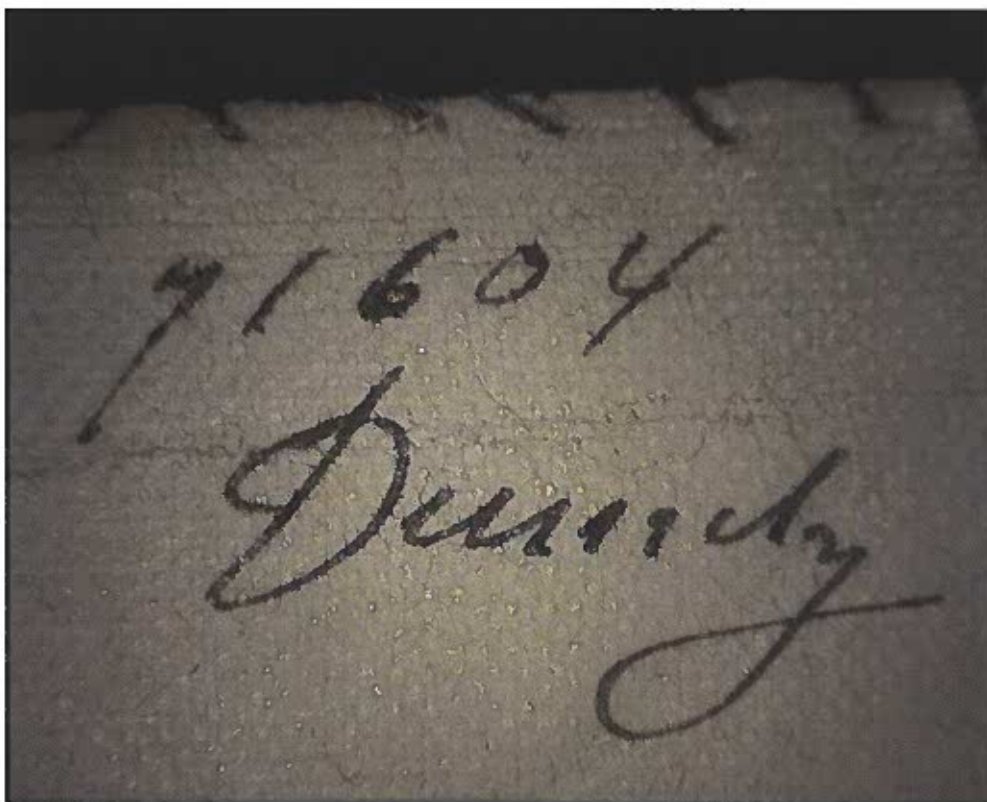
Munkácsy festőkabát zsebkivágás belső bélése

Munkácsy festőkabát zsebkivágás belső bélésén lévő felirat: papír, fekete tinta

Szövés típusa:

Láncfonal:

Vetülékfonal:



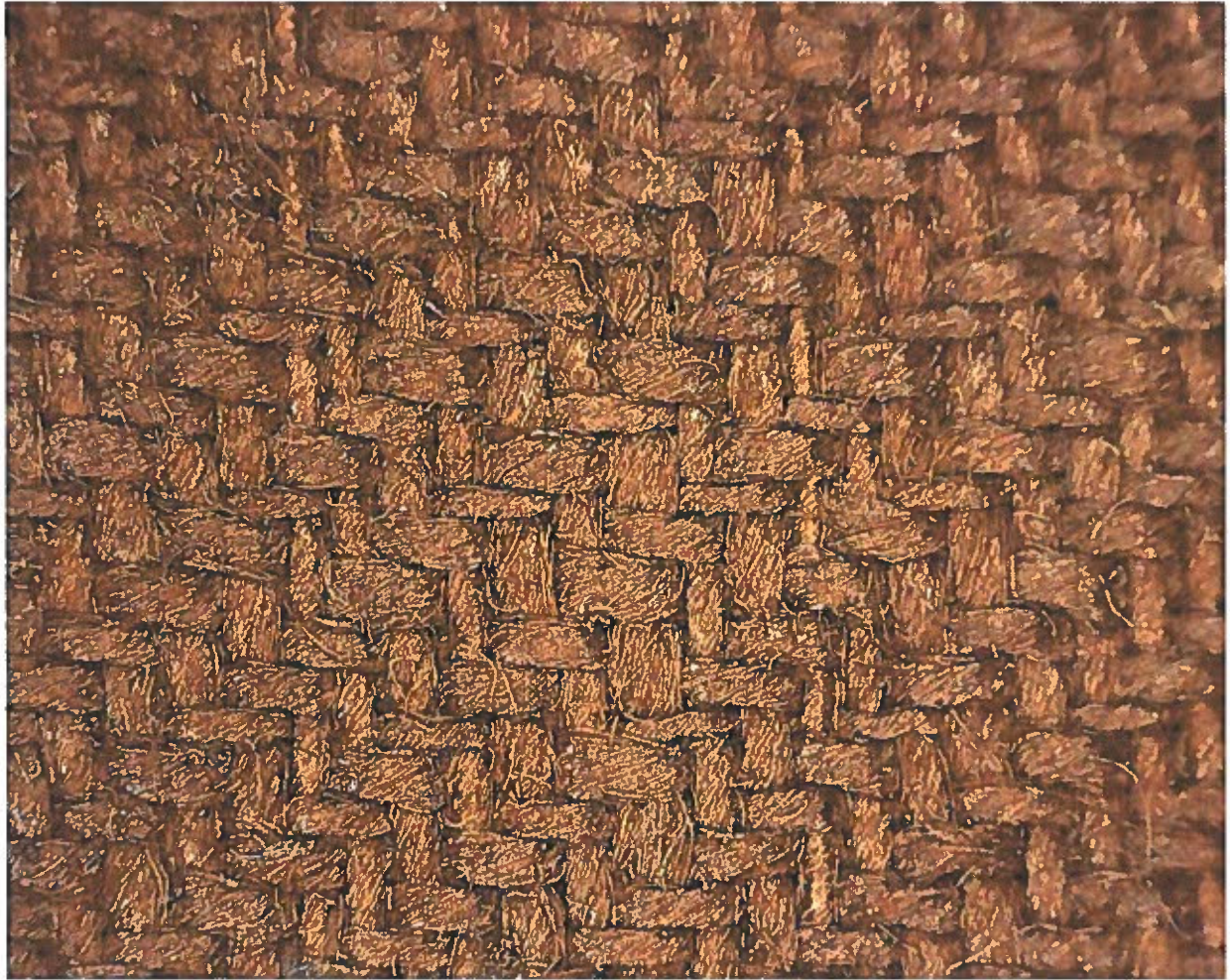
Munkácsy festőkabát zsebkivágás belső bélésén lévő felirat

Munkácsy festőkabát zseb anyaga: pamut szövet

Szövés típusa: 2/2 sávoly

Láncfonal: barna pamut, Z sodratú

Vetülékfonal: sötétkék pamut, S sodratú



Munkácsy festőkabát zseb anyaga

Munkácsy festőkabát zsebfedő bélésanyaga: pamutatlasz szövet

Szövés típusa: 5 fonalas vetülék atlasz

Láncfonal: szürkésbarna pamut, Z sodratú

Vetülékfonal: sötétkék pamut, Z sodratú



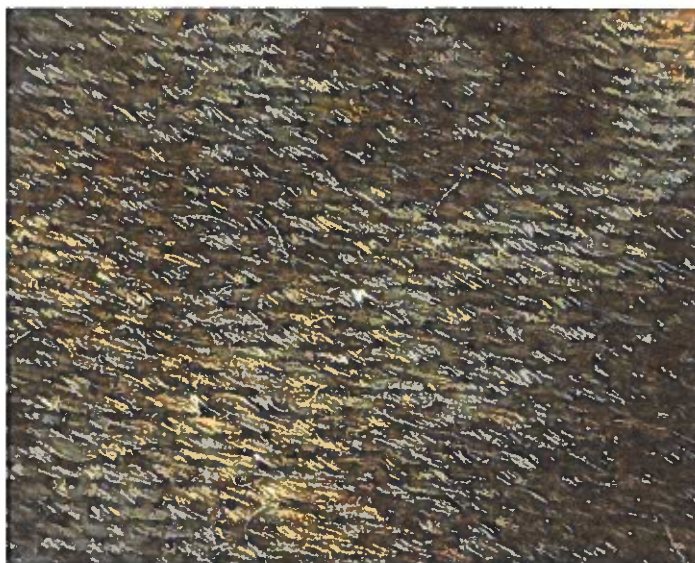
Munkácsy festőkabát zsebfedő bélésanyaga

Munkácsy festőkabát gombok bevonó anyaga: szürke pamutatlasz szövet

Szövés típusa: 5 fonalas vetülékoldalú atlasz

Láncfonal: barna pamut, Z sodratú

Vetülékfonal: szürke pamut, Z sodratú



Munkácsy festőkabát gombok bevonó anyaga

Budapest, 2019. május 31.

Pataki Anikó

Pataki Anikó

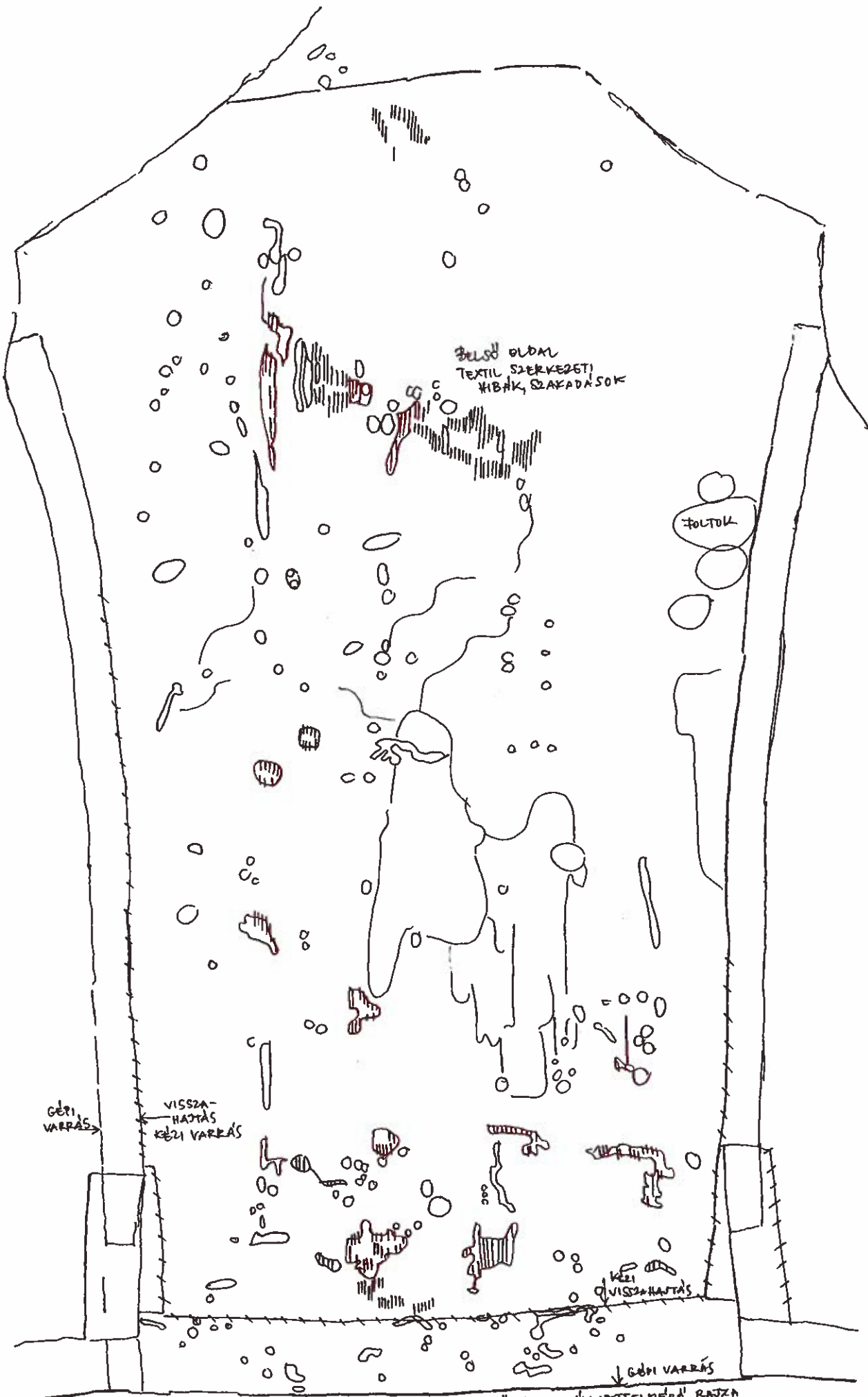
Textilrestaurátor művész

1133 Budapest, Garam u. 23.

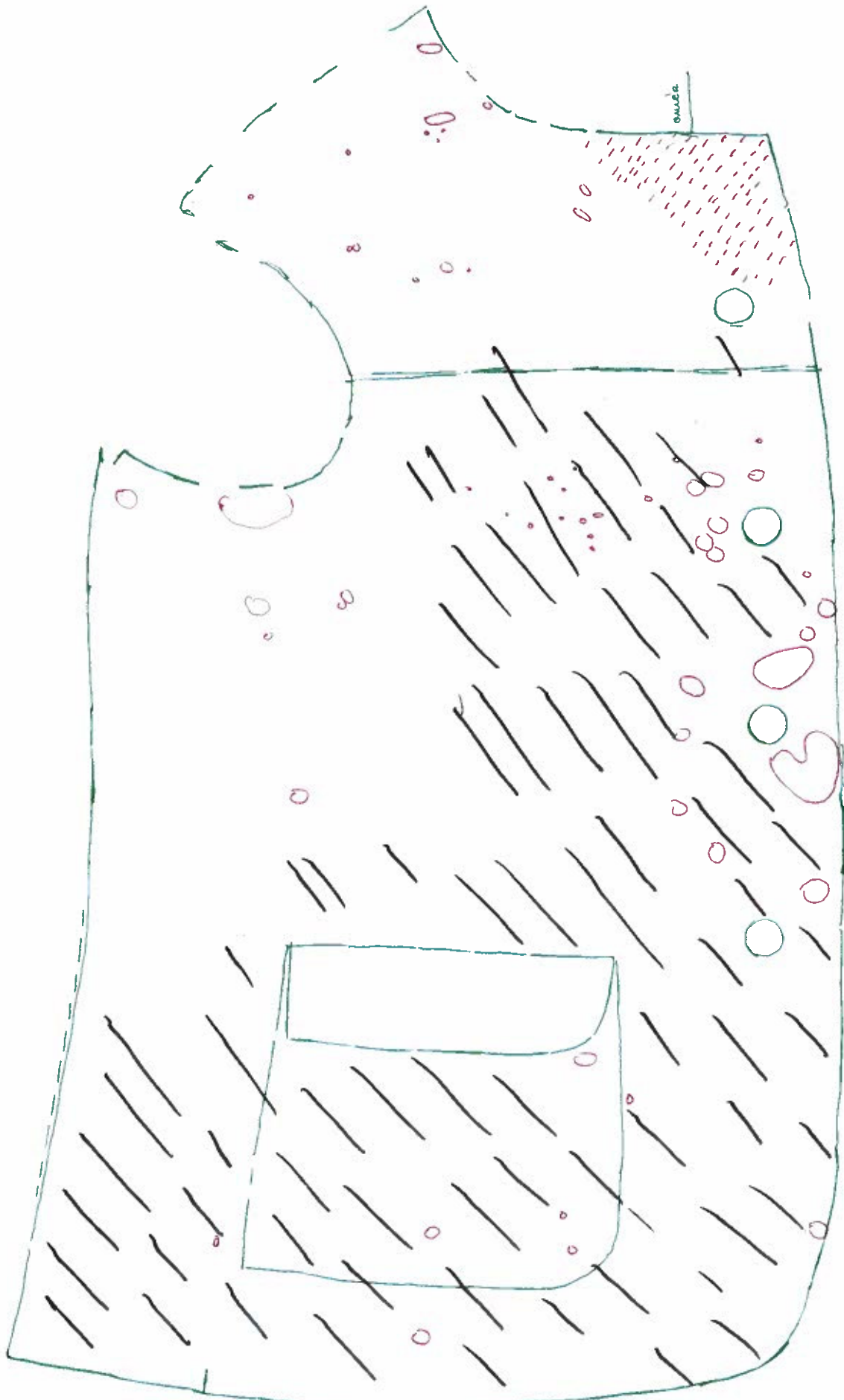
Tel: 06-30/435-4955

Email: anikopataki333@gmail.com

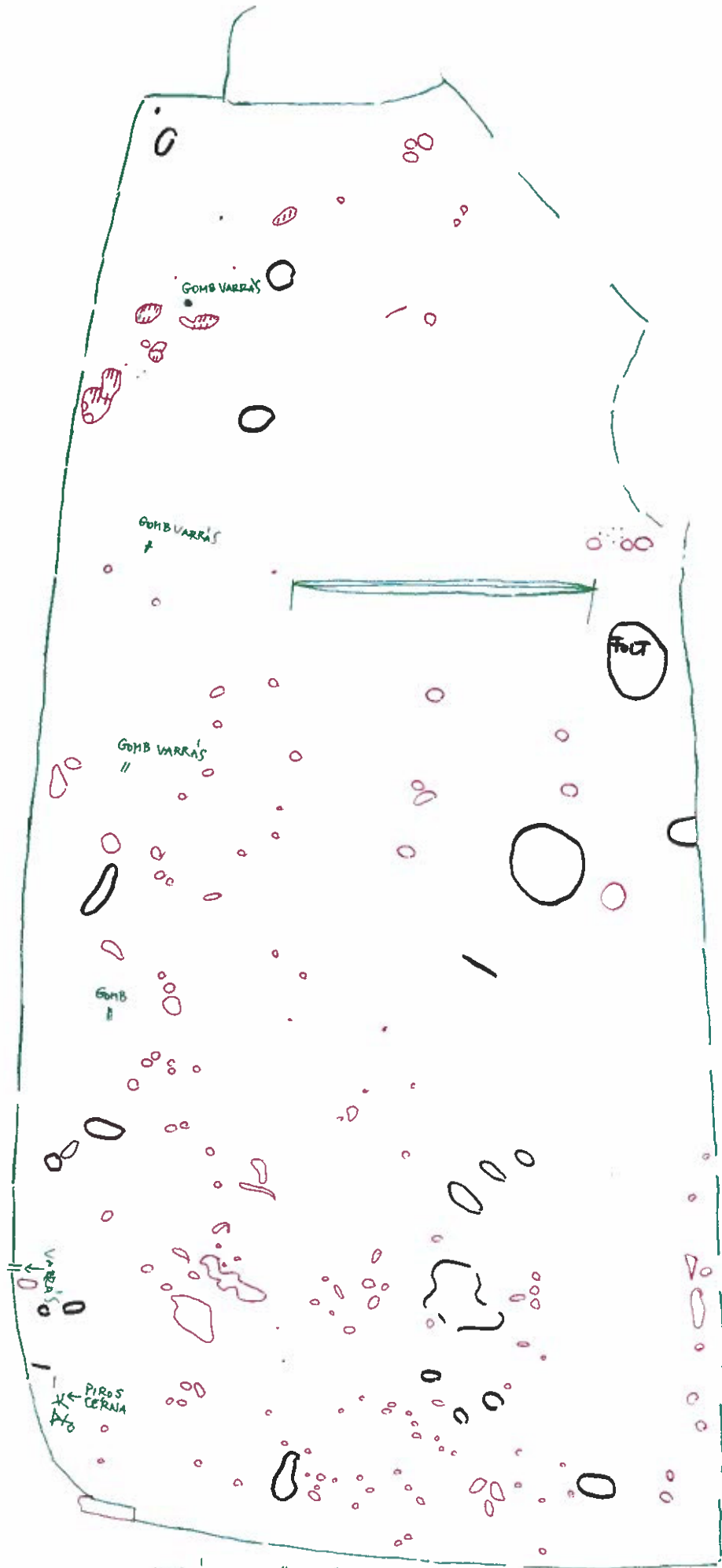
Oklevél száma: MKE III-8708/08, 1992.



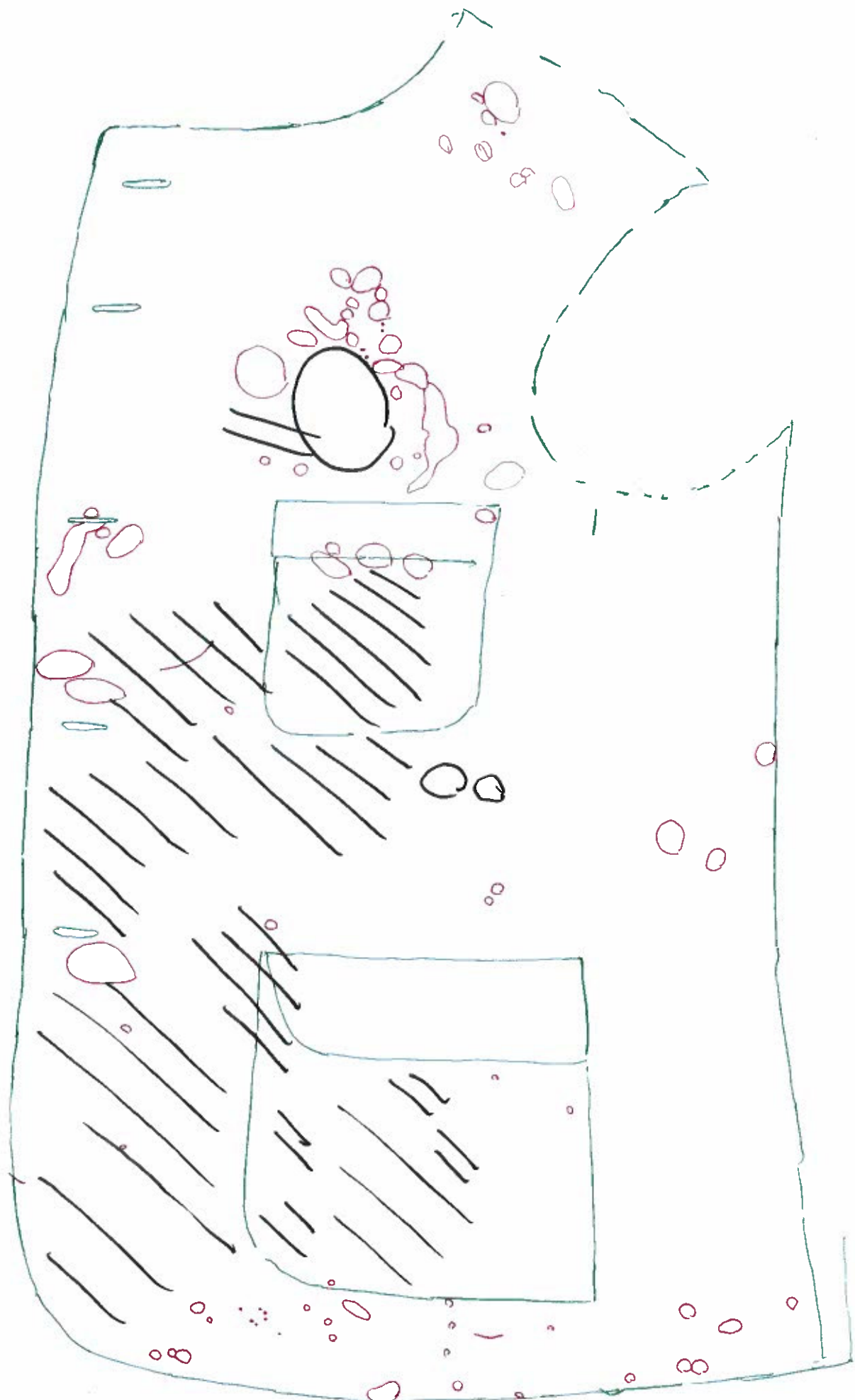
MUNKÁCSY FÉSTÖKABAT - 2019 - HÁT BELSŐ OLDAL ÁLLATÖFELMÉRŐ RÁJZA



YOUNKACSHY FESTŐKABÁT, SÍMULDAL - ELEZE, JOBB OLDAL
2019



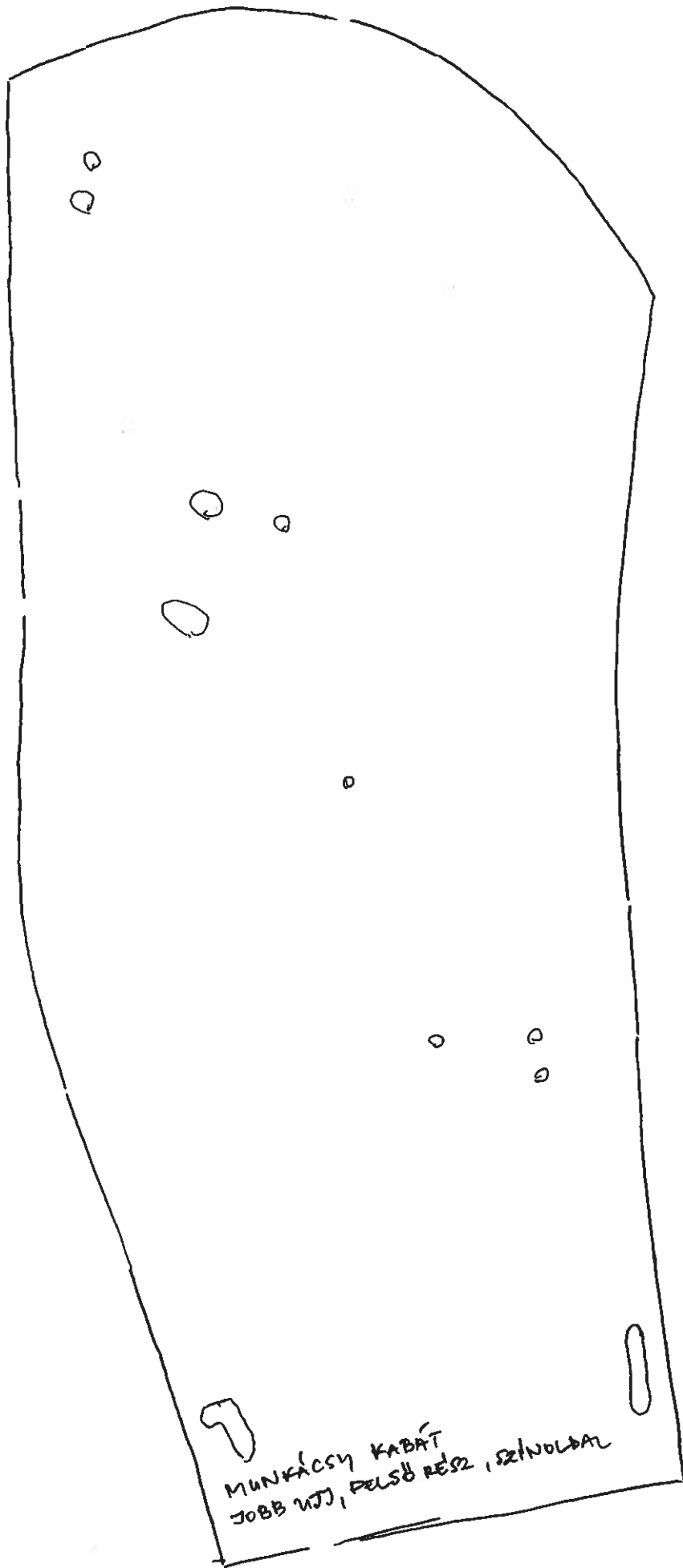
MUNKÁCSY FESŐKABÁT JOBB ELŐJE BELSŐ OLDALI BÉLÉS
(KABÁT SZÖVETÉBŐL SZABVA) - 2019.



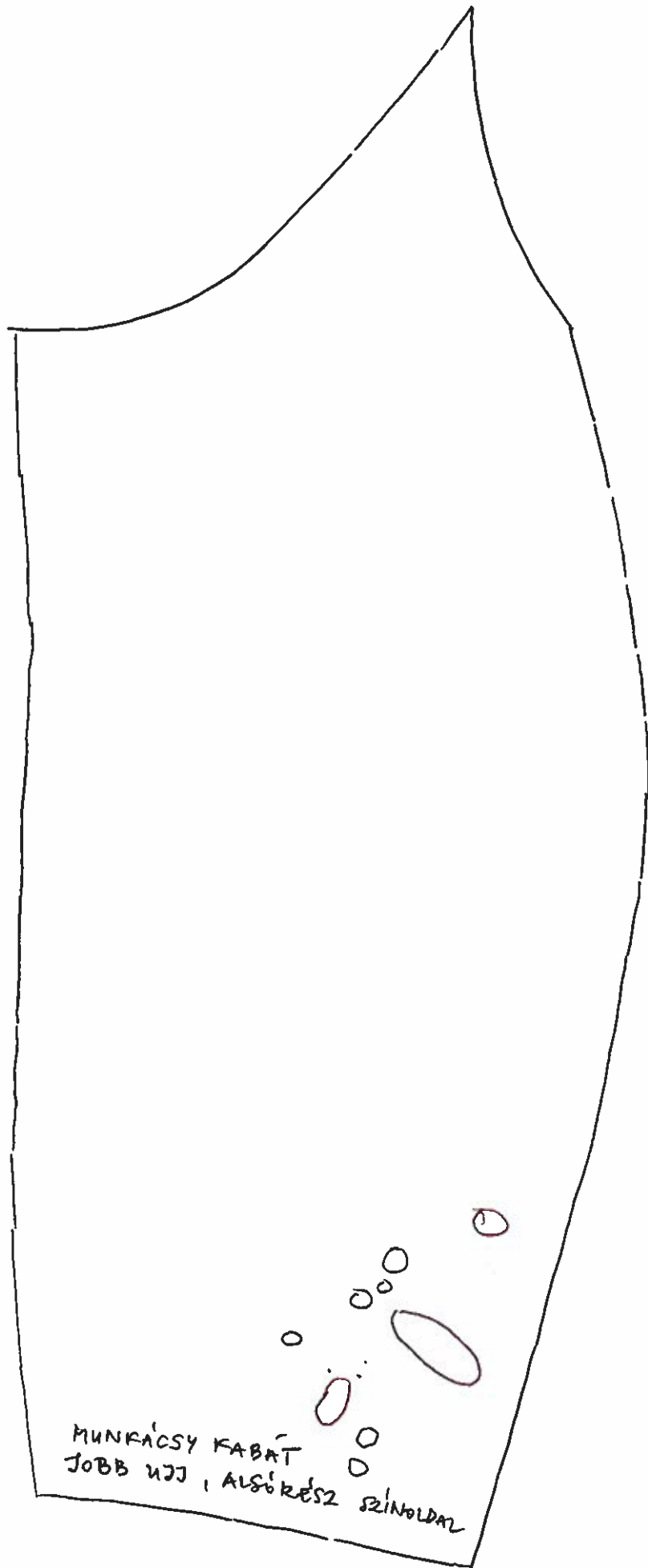
MUNKÁSH FESZKÖRÖKÖZÖSÉG SZÍNHÁZ - ELŐTÉR, BAL OLDAL
2019.



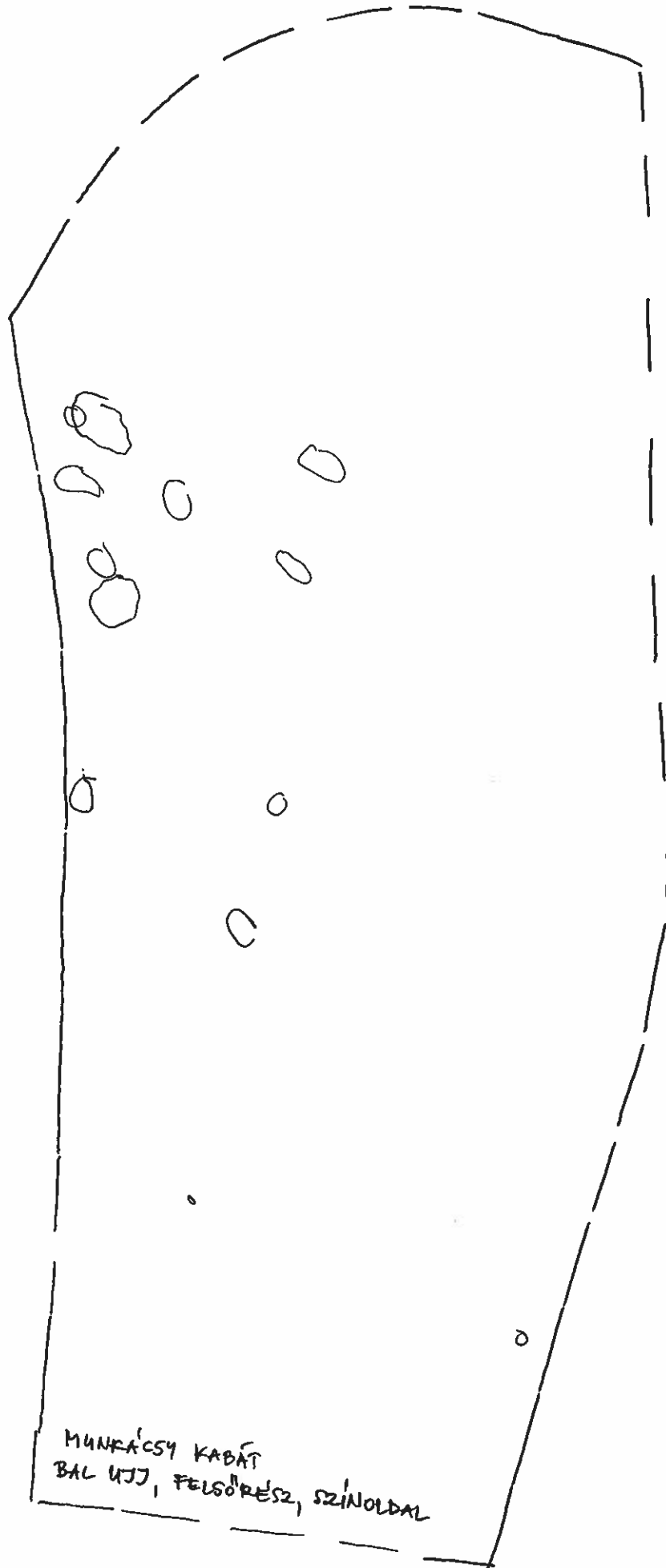
MUNKÁCSY FESŐKABÁT BAL ELEJE BELSŐ OLDALI BELÉS
(KABÁT SZIVETŐBŐL SZABVA) - 2019



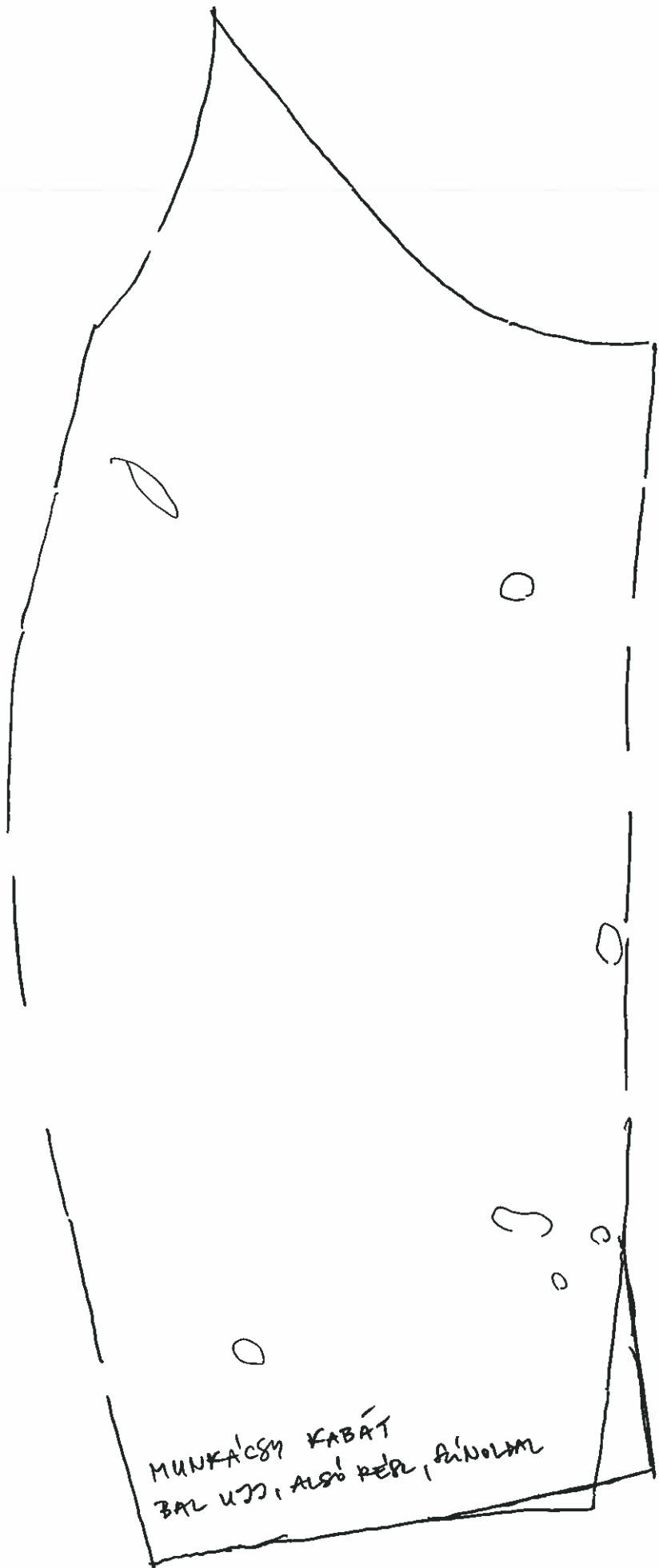
MUNKÁCSY KABÁT
JOBBSAJTÓ, FELSŐ RÉSZ, SZÉNYOLDAL



MUNKÁCSY KABÁT
JOBBS UJJ, ALSÓRÉSZ SZINOLDAL

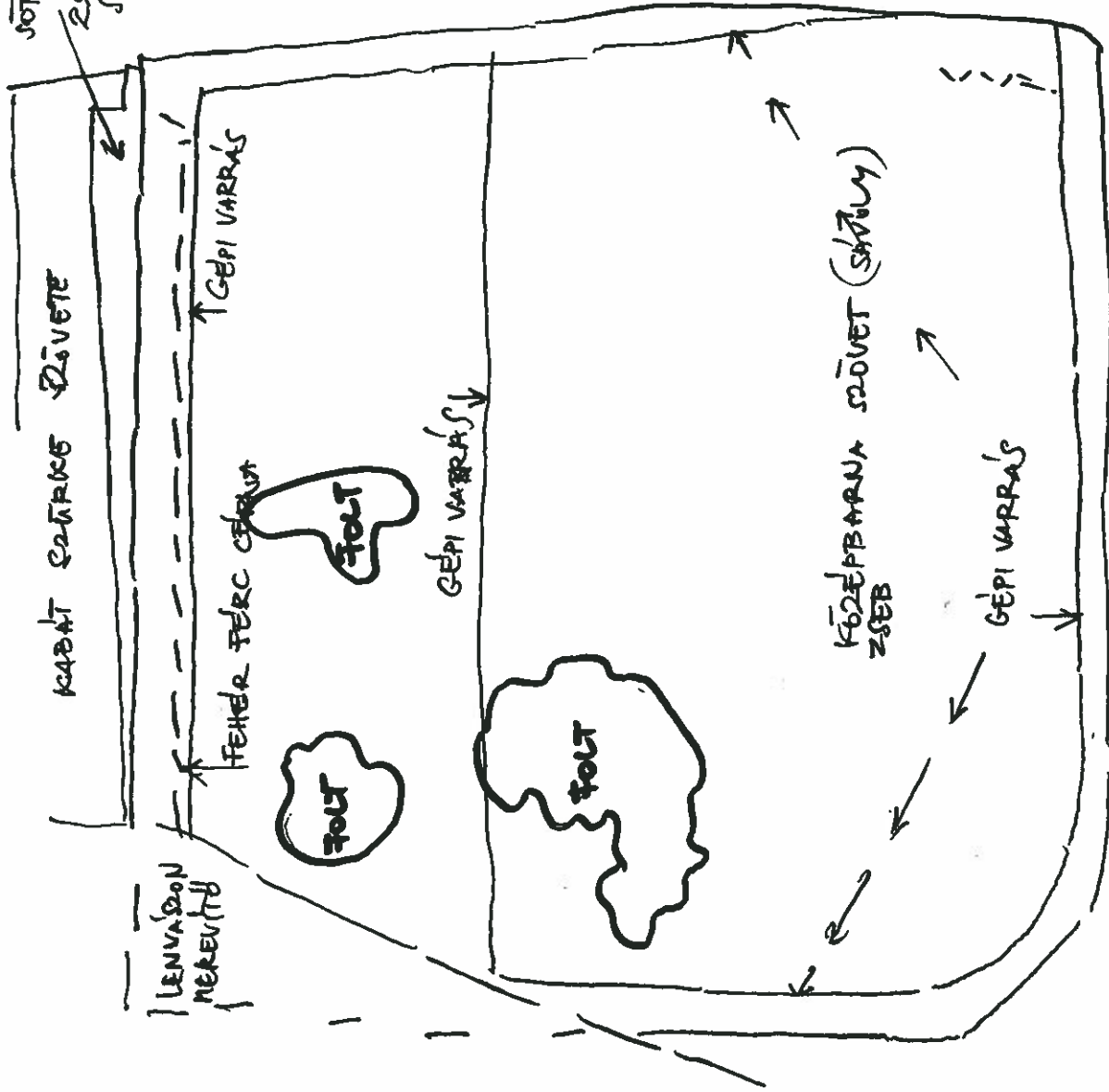


MUNKÁCSY KABÁT
BAL UJJ, FELSORÉSZ, SZÍNOLDAL

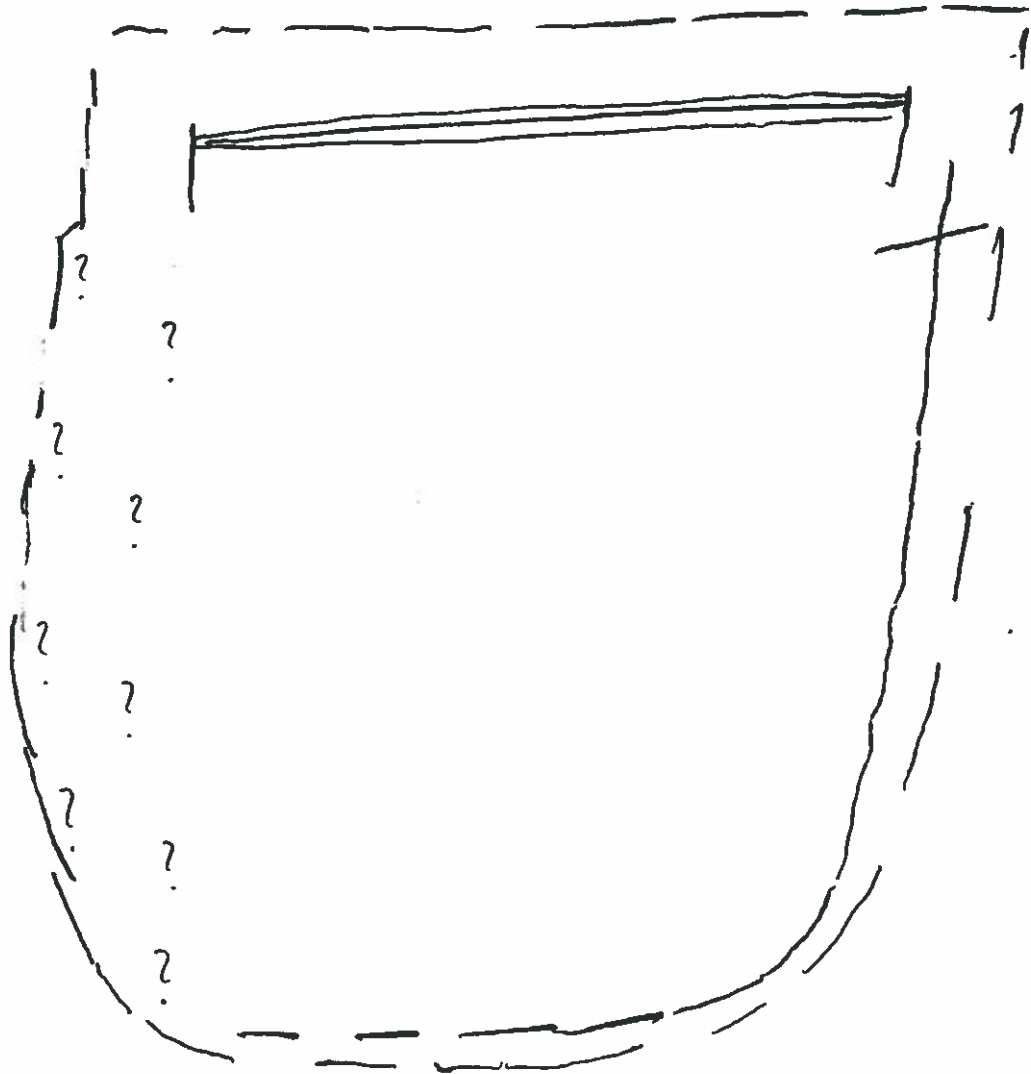


МУНКАСЫ КАБАТ
3AL УДЖ, АЛСІ РЕП, АІНОЛМА

JÓTET BARRNA
SÖVET
ZSEB KÁRCS
SZEGÉLY

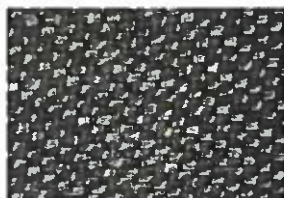


VÁROTT, SZEGELETLEN SZÉL
MUNKÁCSY FESZŐKABÁT JOBB OLDALI ZSEB (BELSŐ RÉSZ)
2019.



MUNKÁCSY FESTŐKABÁT JOBB OLDALI
FELSŐ ZSÉB (FELIG RA'HAJUK A KABÁT
ELEDE BELESE) - 2019.

MUNKÁCSY KABÁT LÜSZTER SZÖVET SZERKEZETE SZÍNKOLDAL - DINOLITE MAKROFOTÓK 2019



A002 - 20190328_130235



A003 - 20190328_130424



A004 - 20190328_130552



A005 - 20190328_131316



A006 - 20190328_131543



A007 - 20190328_132105



A008 - 20190328_132253



A009 - 20190328_132409



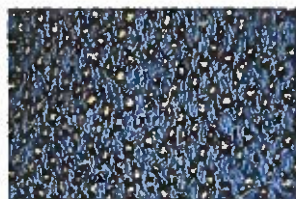
A010 - 20190328_132553



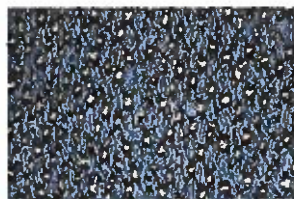
A011 - 20190328_133223



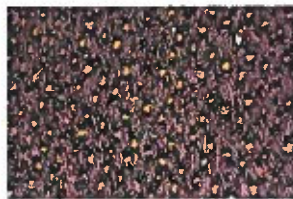
A030 - 20190402_143842



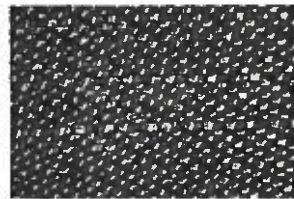
A031 - 20190402_143903



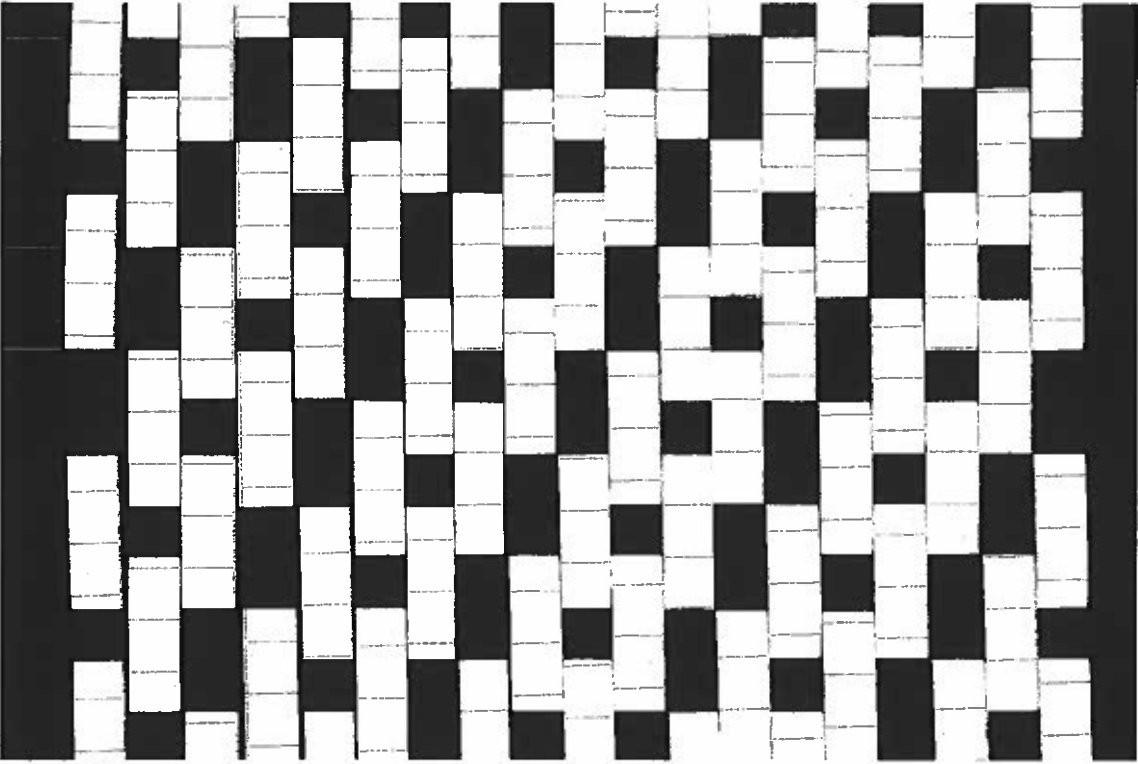
A032 - 20190402_143950



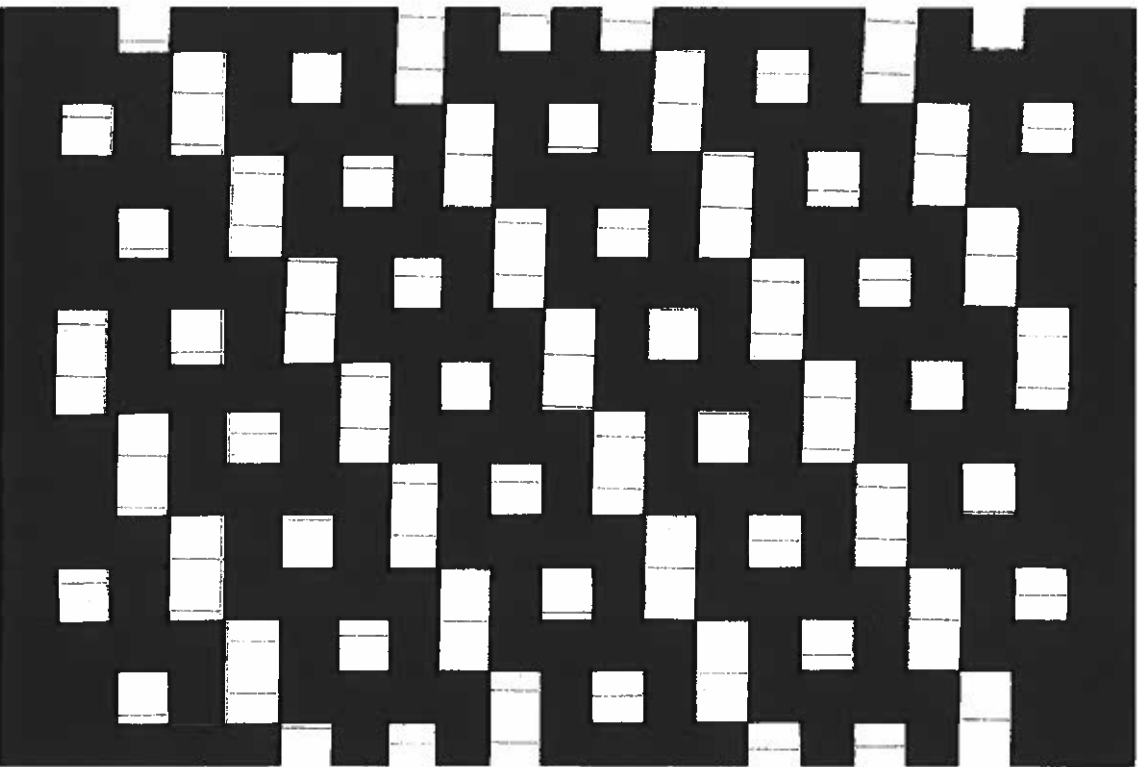
A033 - 20190402_144245



Dinolite_Szövetek_makrofotó



SAINOLDAL

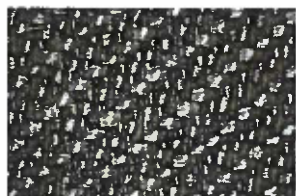


FONAKOLDAL

MUNKÁCSY KABÁT LÜSZTER SZÖVET SZERKEZETE FONÁKOLDAL - DINOLITE MAKROFOTÓK 2019



A012 - 20190328_134117



A013 - 20190328_134355



A014 - 20190328_134901



A015 - 20190328_135705



A016 - 20190328_135819



A017 - 20190328_135827



A018 - 20190328_140053



A019 - 20190328_140110



A020 - 20190328_140314



A021 - 20190328_140335



A022 - 20190328_140516



A023 - 20190328_140544



A024 - 20190328_140621



A025 - 20190328_140747



A026 - 20190328_141017



A027 - 20190328_141515



A028 - 20190328_142015



A029 - 20190402_101934

MUNKÁCSY FESTŐKABÁT BELSŐ ZSEBKIVÁGÁS BELSŐ PAMUT BÉLÉSÉNEK SZÖVETSZERKEZETE- DINOLITE MAKROFOTÓK
2019



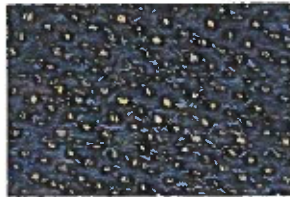
A001 - 20190409_163235



A002 - 20190409_163248



A003 - 20190409_163300



A004 - 20190409_163355



A005 - 20190409_163402



A006 - 20190409_163412



A007 - 20190409_163514



A008 - 20190409_163540



A009 - 20190409_163648



A010 - 20190409_163721

MUNKÁCSY FESTŐKABÁT UJJAK CSÍKOS PAMUT BÉLÉSÉNEK SZÖVETSZERKEZETE- DINOLITE MAKROFOTÓK 2019



A001 - 20190409_161315



A002 - 20190409_161534



A003 - 20190409_161722



A004 - 20190409_161834



A005 - 20190409_161911



A006 - 20190409_162009



A007 - 20190409_162049



A008 - 20190409_162100



A009 - 20190409_162139



A010 - 20190409_162154



A011 - 20190409_162204



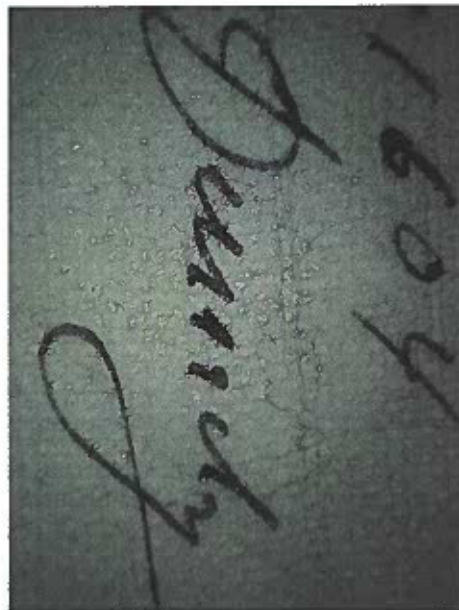
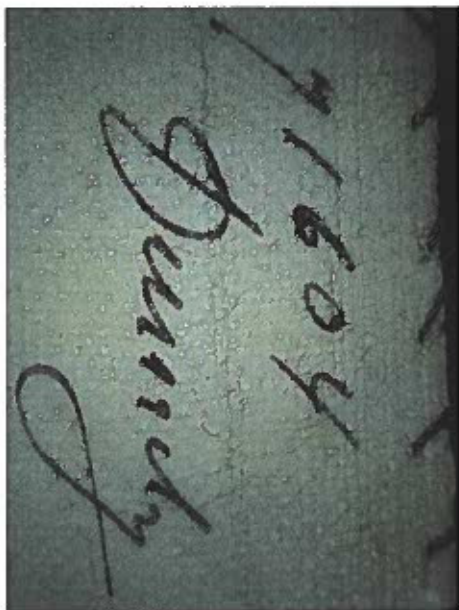
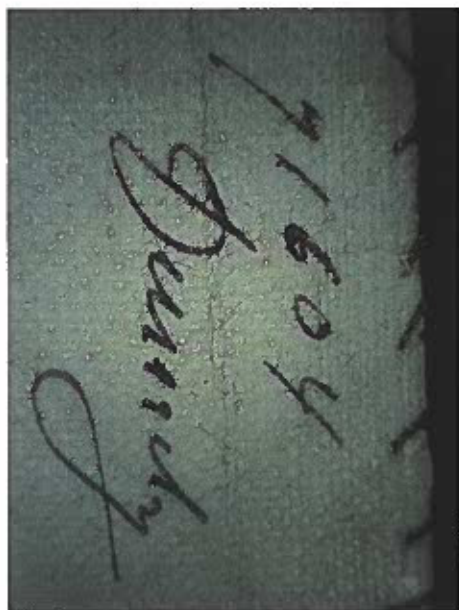
A012 - 20190409_162232



A013 - 20190409_162244



A014 - 20190409_162354



MUNKÁCSY KABÁT ELEJE SZÖVETEN FESTÉKFOLTOK - DINOLITE MAKROFOTÓK 2019



A001 - 20190402_144815



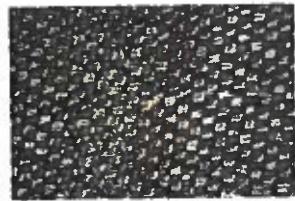
A002 - 20190402_144949



A003 - 20190402_145058



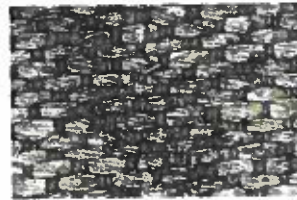
A004 - 20190402_145134



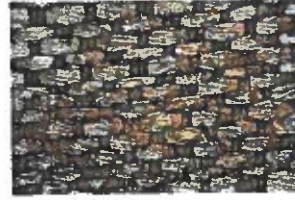
A005 - 20190402_145334



A006 - 20190402_145443



A007 - 20190402_145532



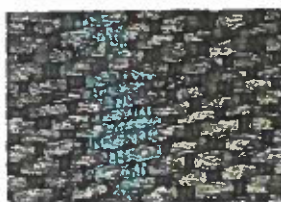
A008 - 20190402_145610



A009 - 20190402_145640



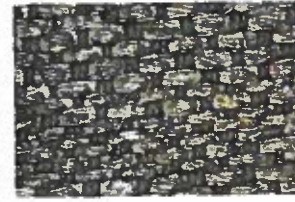
A010 - 20190402_145712



A011 - 20190402_145744



A012 - 20190402_145820



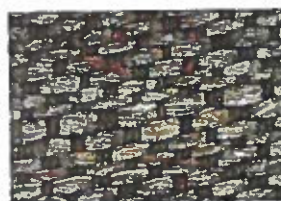
A013 - 20190402_145921



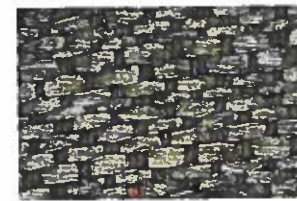
A014 - 20190402_150009



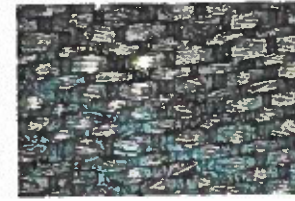
A015 - 20190402_150215



A016 - 20190402_150255



A017 - 20190402_150352



A018 - 20190402_150502



A019 - 20190402_150513



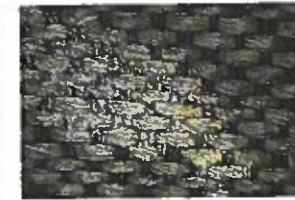
A020 - 20190402_150533



A021 - 20190402_150626



A022 - 20190402_150734



A023 - 20190402_150938



A024 - 20190402_151127



A025 - 20190402_151220



A026 - 20190402_151342



A027 - 20190402_151417



A028 - 20190402_151503



A029 - 20190402_151556



A030 - 20190402_151748



A031 - 20190402_151801



A032 - 20190402_151817



A033 - 20190402_151825



A034 - 20190402_151855



A035 - 20190402_151919

MUNKÁCSY KABÁT ELEJE SZÖVETEN FESTÉKFOLTOK - DINOLITE MAKROFOTÓK 2019



A036 - 20190402_151951



A037 - 20190402_152000



A038 - 20190402_152138



A039 - 20190402_152151



A040 - 20190402_152252



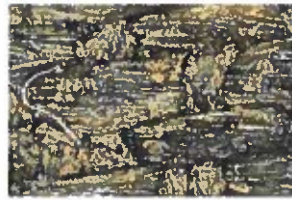
A041 - 20190402_152340



A042 - 20190402_152350



A043 - 20190402_152410



A044 - 20190402_152516



A045 - 20190402_152557



A046 - 20190402_152614



A047 - 20190402_152718



A048 - 20190402_152806



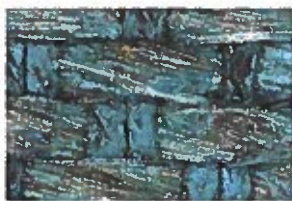
A049 - 20190402_152927



A050 - 20190402_153444



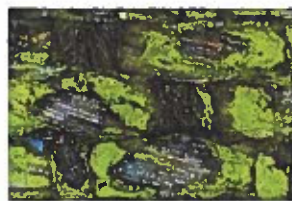
A051 - 20190402_153502



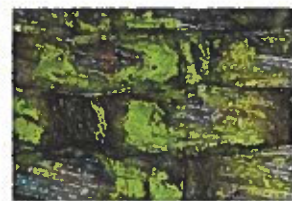
A052 - 20190402_153559



A053 - 20190402_153617



A054 - 20190402_153801



A055 - 20190402_153833



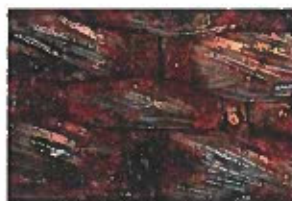
A056 - 20190402_154042



A057 - 20190402_154107



A058 - 20190402_154246



A059 - 20190402_154320



A060 - 20190402_154429



A061 - 20190402_154445



A062 - 20190402_154521



A063 - 20190402_154534



A064 - 20190402_154734



A065 - 20190402_154746



A066 - 20190402_154822



A067 - 20190402_155112



A068 - 20190402_155127

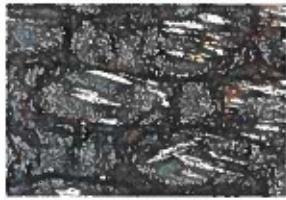


A069 - 20190402_155137



A070 - 20190402_155255

MUNKÁCSY KABÁT ELEJE SZÖVETEN FESTÉKFOLTOK - DINOLITE MAKROFOTÓK 2019



A071 - 20190402_155306



A072 - 20190402_155341



A073 - 20190402_155523



A074 - 20190402_155725

MUNKÁCSY KABÁT BAL ELEJE BELSŐ ENYVEZETT MEREVÍTŐ ANYAGÁNAK SZÖVETSZERKEZETE - DINOLITE MAKROFOTÓK
2019



A001 - 20190404_150634



A002 - 20190404_150801



A003 - 20190404_150829



A004 - 20190404_150916



A005 - 20190404_151049



A006 - 20190404_151437



A007 - 20190404_151500

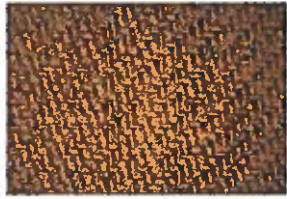


A008 - 20190404_151630

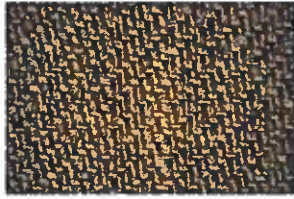


A009 - 20190404_151703

MUNKÁCSY KABÁT BAL OLDALI ZSEB ANYAGÁNAK SZÖVETSZERKEZETE - DINOLITE MAKROFOTÓK 2019



A001 - 20190404_145424



A002 - 20190404_145432



A003 - 20190404_145513



A004 - 20190404_145549



A005 - 20190404_145607



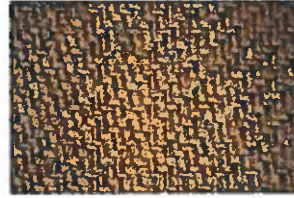
A006 - 20190404_145653



A007 - 20190404_145719



A008 - 20190404_145805



A009 - 20190404_151952



A010 - 20190404_152135



A011 - 20190404_152219



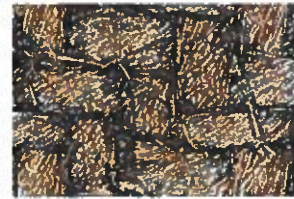
A012 - 20190404_152231



A013 - 20190404_152410



A014 - 20190404_152427



A015 - 20190404_153039

MUNKÁCSY KABÁT GALLÉR HÁTOLDALI SZÖVET SZÖVETSZERKEZETE - DINOLITE MAKROFOTÓK 2019



A001 - 20190411_135953



A002 - 20190411_140320



A003 - 20190411_140355



A004 - 20190411_140436



A005 - 20190411_140618



A006 - 20190411_140637



A007 - 20190411_140834



A008 - 20190411_140845



A009 - 20190411_140910



A010 - 20190411_140934



A011 - 20190411_141013



A012 - 20190411_141155

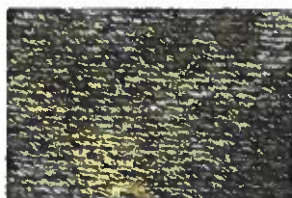
MUNKÁCSY KABÁT GOMB BEVONÓ ANYAGÁNAK SZÖVÉSE - DINOLITE MAKROFOTÓK 2019



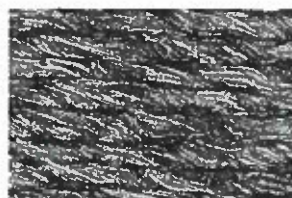
A001 - 20190408_133754



A002 - 20190408_133907



A003 - 20190408_133922



A004 - 20190408_134200



A005 - 20190408_134235

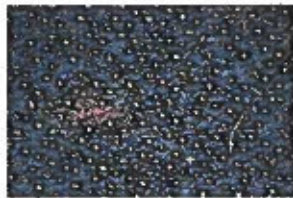
MUNKÁCSY KABÁT ZSEBFEDŐ BÉLÉSÉNEK SZÖVÉSE - DINOLITE MAKROFOTÓK 2019



A001 - 20190404_153437



A002 - 20190404_153504



A003 - 20190404_153923



A004 - 20190404_154049



A005 - 20190404_154114

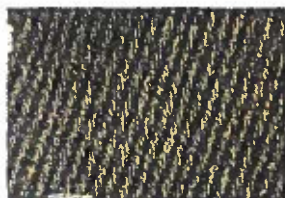


A006 - 20190404_154222



A007 - 20190404_154437

MUNKÁCSY KABÁT OLD ENGLAND MÁRKAJELZÉS SZÖVÉSE - DINOLITE MAKROFOTÓK 2019



A001 - 20190408_140805



A002 - 20190408_141228



A003 - 20190408_141339



A004 - 20190408_141532



A005 - 20190408_141547



A006 - 20190408_141724



A007 - 20190408_141756



A009 - 20190409_155232



A010 - 20190409_155258



A011 - 20190409_155402



A012 - 20190409_155413



A013 - 20190409_155513



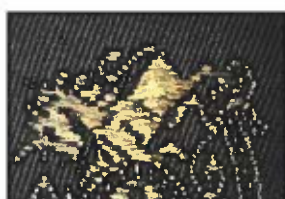
A014 - 20190409_155651



A015 - 20190409_155711



A016 - 20190409_155950



A017 - 20190409_160325



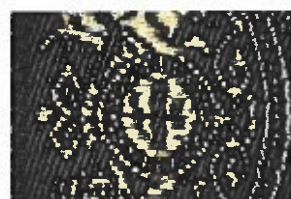
A018 - 20190409_160342



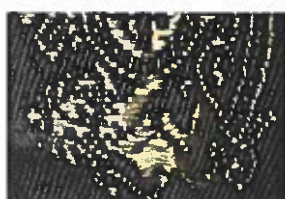
A019 - 20190409_160353



A020 - 20190409_160451



A021 - 20190409_160508



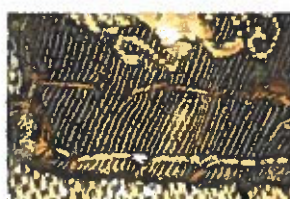
A022 - 20190409_160535



A023 - 20190409_160546



A024 - 20190409_160614



A025 - 20190409_160637

MUNKÁCSY KABÁT – OLD ENGLAND ÁRUHÁZ GYŰJTÉS 2019



e8293e8301d4f96ffddd7OldE



s-127069249-170667aOldEn



id_201202111.0.906195775in



old england3



old england5



old_e_post_2013101a



aris-street-scene-1890-grange



